

Raits Valters.

Ko zinām par Ēvalda Valtera dēlu, Ostu māju kopēju, īstenu patriotu, operatoru, antīku velosipēdu restauratoru, aizrautīgu peldētāju, gardu pankūku cepēju un labu stāstnieku?

→ 6., 7. lpp.

Sākam stāstus par divpadsmitajiem:

par kolektīvu, kopā piedzīvoto, plāniem un sapņiem.

→ 10. lpp.

Pirmā –
Alsungas
vidusskolas
12. klase.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 18
(11 254)

Cena 0,68 eiro

Pirmdiena, 2018. gada 12. februāris

Slēpot un slidot, kamēr var

Nomā Kuldīgā dabūjams 61 slēpju pāris. Pieaugušajiem diennaktī tas maksā piecus eiro, bērniem – divus. Noma atvērta no otrdienas līdz svētdienai no 9.00 līdz 20.00 (sarga mājā pie stadiona uzrauga, tālr. 26337353.)

Kuldīdznieki var izmantot tūrisma un orientēšanās kluba *Taka* izveidoto trasi (1200 m garu) Meistaru ielā aiz veikala *Silja*. *Takas* pārstāve Odeta Turka saka: „Kuldīgā šī ir vienīgā. Slēpošana īsti nav kurzemnieku sporta veids, jo sniega parasti ir ļoti maz.” Tur sastaptais pensionārs Alfrēds Brālītis secinājis: „Vislabākais laiks slēpošanai ir mīnus pieci grādi. Sniegu gan vajadzētu biežāku, lai var sagatavot pamatīgāku trasi. Pagājušogad paslēpoju tik nedēļu.”

Bet kāds vīrietis, kurš nevēlējās publiskot savu vārdu, parādīja, ka Kuldīgas pilskalnā, kur viņš ar slēpēm bija iebraucis pēdas, nākamajā dienā ieraudzījis nepatīkamu skatu – ar kvadricikliem tās izbraukātas. Vīrietis dusmīgs: neesot vairs jēgas taisīt atkal!

Kamēr vēl turas sniegs un sals, Kuldīgā, Antona Grundmaņa stadionā, gribētāji var iznomāt slēpes, nūjas un zābakus, bet ģimnāzijas stadionā darbojas slidotava.

Kuldīdznieks Alfrēds Brālītis izmēģina kluba *Taka* izveidoto slēpošanas trasi aiz veikala *Silja*. Viņš slēpo jau gandrīz 70 gadus.

Viņš domā, ka jebrauktās pēdas noteikti būtu izmantojuši arī citi slēpotāji. Valsts policijas vecākā speciāliste Signe Šteinberga skaidro, ka šajā gadījumā tas neesot pārkāpums, jo ir braukts pa sniegu. To nedrīkstot darīt aizsargājamajās teritorijās, pļavās, sējumos, apstādījumos u.c. vietās.

Lāsma Reimane, Aivara Vētrāja foto

VAI DĀRZENĪ UN AUGĻI KĻUVUŠI LĒTĀKI.

→ 4. lpp.

Skaisti bezgala! Bet labāk būtu, ja nesnigtu.

Apskats: kā Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novadā tīra ceļus un ielas.

→ 3. lpp.

Trešdien, 14. februārī:

- Kas jauns Kabilē.
- Planīcas ielas stāsti.
- Ja pēc vidusskolas nezina, ko darīt.
- Savā arodā – apdrošinātāja.

Vai → 12. lpp. depresija?

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Kad sāk darīt, bailes pazūd

Jolanta Hercenberga,
63350568,
jolantah99@gmail.com

Saruna ar videooperatoru, dokumentālo filmu režisoru Raitu Valteru, kas lasāma šajā numurā, man bija iedvesmojoša. Raitam ir svarīgi dzīvot tā, lai pats justos labi, jo tikai tad, ja esi vesels un laimīgs, arī pret citiem būsi noskaņots pozitīvi. Dziļa patiesība.

Arī indiešu garīgā skolotāja un rakstnieka Ošo grāmatā *Mīlestība* lasāms, ka vislielākā un patiesākā mīlestība pret citiem ir veselīgs egoisms pret sevi. Svarīgi ir mīlēt sevi, lutināt, cie-

Latvijas Radio žurnāliste Ina Strazdiņa stāstīja, kā, veidojot raidījumus par bēgļiem, bija nolēmusi braukt uz Sīriju. Pirms ieiešanas Sīrijas vēstniecībā Beļģijā viņa vairākkārt apgājusi ēkai apkārt, jo svārstījusies – bijis bail doties uz vietu, kur notiek karš. Tomēr tikusi tam pāri, devusies ceļā, tikusies ar vietējiem. Un, jau atrodoties tur, bailes pazudušas.

Kā diezgan droša dzīvesveida piekritēja es pirms kāda laika sev par pārsteigumu konstatēju, ka arī man patīk sevi izaicināt. Kādreiz ātrāk braucošā mašīnā jutos neomulīgi, tagad no nelāgās jušanās esmu atradinājies. Esmu pieņēmusi, ka tas, vai baidos vai mirkli izbaudu, nemainīs to, kā viss notiks. Tā nesen devos raftingā jeb laivu braucienā pa strauju kalnu upi. Lai arī no malas izskatījās, ka laisties mutuļojošajā ūdenī nav prātīgi, kad atrados jau upē, nebija laika baidīties, jo jānotur līdzsvars, jākustina rokas un kājas, lai neapgāztos. Pērnvasar lidoju ar motorlaivas vilktu planieri virs jūras krasta aptuveni 150 m augstumā. Sākumā, protams, bail, bet pamazām pārņēma prieks. Par to, ka bailes pārvarētas.

Kas vienam liekas drosmīgi, citam var nešķist nekas īpašs. Domāju, ka katram vērts izaicināt savu bailu robežu, izkāpt no komforta zonas, jo tas sniedz ļoti interesantas izjūtas.

„Ir vērts uztaustīt savu bailu robežu un izkāpt no komforta zonas.”

nīt, saprast, pieņemt, arī prast sev piedot, lai ar tādu pašsajūtu var dzīvot kopā ar citiem.

R. Valters sarunā atklāj, ka labsajūtas nolūkā dara daudzu uztverē trakas lietas: atklātās ūdenstilpēs peld ļoti garus gabalus, arī ziemā ledainajā ūdenī ap desmit minūtēm, pagalmā aplejas ar aukstu ūdeni, lai norūdītos utt.

Sastopot izaicinājumus un sevi pārvarot, organisms ražo adrenalīnu. Bet notiek iekšēja cīņa, jo vislielākais izaicinājums ir uzveikt sevi. Nesen kursos Rīgas Stradiņa universitātē

MANUPRĀT

Prieks un bieds

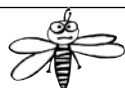
Rakstā par Skrundas pagasta Jaunmuižas pamatskolu (meklējiet 5. lpp.) slēpjas biedējošs traģisms. Izglītības reformas dēļ jau sen pār mazo, jauko lauku skoliņu tāpat kā pār daudzām līdzīgām karājas Damokla zobens. Kaut kad tas krišs. Skumji iedomāties tālāko dzīvi ciemā, kurā skola ir ne tikai mācību iestāde, bet arī gandrīz vienīgā kultūrtelpa un satikšanās vieta. Likvidācija vēl nav tas briesmīgākais – laukos ir tik daudz vietu, kurās ļaudis iztiek bez skolas, baznīcas, kluba un veikala. Iepērkas pilsētā, kur lētāk, koncertus un filmas skatās televīzijā, zinātkārajiem bērniem teju pie mājas pakalpiebrauc pagasta autobuss, un, ja savajagas Dieva palīdzību, tad cilvēki lūdz vienatnē mājās. Saziņai pietiek ar internetu. Prieks, ka Jaunmuižas skoliņa tomēr turas. Biedējoši – tas notiek ar speciālās izglītības programmām. Arvien vairāk mūsu bērniem ir attīstības traucējumi, un viņi nevar mācīties tā vienkārši. Direktore gan mīļi saka: īpašie bērni. Kaut nu tā būtu, ka tikai īpaši.

Daina Tafelberga, tālr. 63350563,
daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

PABĒDA

BŪTU NOKAISĪJUŠI!

Kuldīdzniece Linda sašutusi par slideno ceļu pie Kuldīgas Meža kapiem: „4. februārī biju uz bērēm, arī nākamajās dienās tur braucām. Ļoti apbēdināja tas, ka ceļš, kas nesen sataisīts, netiek uzturēts. Cilvēkiem jāstaigā pa dzīvu ledu – vismaz nokaisīt varēja. Ceļš ir ļoti šaurs, un tur staigā daudz cilvēku. Būtu bijis labi, ja gar malu būtu izveidota ietve.”

MUMS ZVANA

Kas malku krāmēs šķūnī

Kā Kuldīgas novada iedzīvotāji var lūgt pašvaldībai mājas aprūpi?

- No ģimenes ārsta jāsaņem izziņa – veidlapa U-27, kurā ārsts uzraksta arī diagnozi.
- Tad jāraksta iesniegums sociālajam dienestam. Ja pats nevar atnākt, var zvanīt pa tālr. 63350603.
- Sociālie darbinieki ieradīsies mājās un vajadzības izvērtēs. Pēc tam tiks lemts, vai pakalpojumu piešķirt.

Aprūpe par pašvaldības naudu netiek piešķirta tiem, kuriem ir kopšanas pabalsts, uztura līgums un kurus var apkopt klāt dzīvojoši apgādnieki.

Pirmās grupas invalīde, kurai grūti staigāt, nav mierā ar Kuldīgas novadā iedibināto aprūpes kārtību.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka no 1. februāra novada cilvēkus mājās aprūpē Latvijas Samariešu apvienība. Kundze stāsta: „Ģimenes ārste iedeva izziņu, ka man aprūpe pienākas. Uzrakstīju iesniegumu sociālajam dienestam. Pirmdien (5. februārī) atnāca samariešu pārstāves. No viņu teiktā sapratu, ka gandrīz par visu man būs jāpiemaksā no savas tā jau niecīgās pensijas. Dzīvoju mājā ar malkas apkuri, pastaigāt varu tikai ar diviem krukākiem, tādēļ malku ienest nevaru. To vēl piesolīja, bet, kad interesējos, vai aprūpētāja malku sakrāmēs šķūnī, kad to atvedīs, man atbildēja, ka to darīt nedrīkstot, arī puķu dobi pie loga paravēt nedrīkstēšot. Vēl man no valsts divreiz gadā pienākas nauda transportam, lai nokļūtu pie ārstiem Rīgā vai Liepājā. Tagad samarieši paši mani vadāšot. Ko lai iesāku ar tādu palīdzību?”

Kuldīgas novada sociālā dienesta direktores

vietniece Anda Šlakorciņa skaidro: ar Latvijas Samariešu apvienību noslēgtajā līgumā paredzēts klientam specializēto transportu nodrošināt vismaz reizi gadā. Par to atsevišķi nav jāmaksā. „Klientiem ir tiesības izvēlēties, kas viņu aizved, kur sagādāt transportu. Ja kundze vēlas, viņa var samariešu piedāvājumu neizmantot un valsts naudu tērēt, kā ieradusi,” uzsver speciāliste.

Malkas krāmēšana šķūnī un dārza ravēšana aprūpē nebija paredzēta arī iepriekš. „Tiek nodrošināti tikai tie pakalpojumi, kas vajadzīgi pašaprūpei un pamatvajadzībām. Tajā ietilpst arī dzīves vides uzkopšana, piemēram, istabas tīršana, logu mazgāšana. Aprūpētājs var palīdzēt sameklēt kādu citu, kas to malku šķūnī saliek, bet, protams, par to kaut kas jāmaksā. Jā, diemžēl ir arī tādi darbi, kas pakalpojumā neietilpst.”

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jums patīk izaicinājumi, riska situācijas?

Aldis Lange, zemnieks:

– Kur tad bez tā! Pats interesantākais bija nolēkt ar izpletni. Kas var būt ekstrēmāks? Vēl mani interesētu izlēkt ar gumiju, bet nezinu, kad to izdarīšu. Bieži izaicinājumi negadās, drīzāk reti. Bet tādas vajag, lai interesantāk dzīvot.

Laura Roga, kuldīdzniece:

– Neesmu izaicinājumu cilvēks. Man ļoti grūti pielāgoties pārmaiņām. Vairāk patīk piedzīvojumi, piemēram, izdomājam aizbraukt ekskursijā uz kādu pilsētu, bet tas noteikti nav nekas ekstrēms. Ar izpletni izlēkt nevarētu, jo bail no augstuma. Man patīk mierīgāks dzīvesveids.

Dainis Eglītis, kuldīdznieks:

– Jā, patīk viss ekstremālais. Speciāli adrenalīnu nemeklēju, bet, ja ir, kur piedalīties, tad daru. Esmu vairākkārt lēcis ar gumiju. Tas dod jaunas emocijas.

Santa Strazdiņa, strādā Kuldīgas kultūras centrā:

– Esmu par vecu tādām lietām. Bail man nav, bet tas nav priekš manis. Vīram ekstrēmas lietas patīk vairāk, patīk braukt ar močiem. Man gribas mieru mājās, bet šad tad arī mani var uzkūdit uz ko trakāku.

Ināra Veinberga, pašnodarbinātā:

– Es piekriņu tam, ka nedrīkst stāvēt uz vietas – ik pa pieciem gadiem viss radikāli jāmaina, pat darbavieta. Vajag, lai būtu jaunas intereses, emocijas, vaļasprieki. Esmu darījusi arī trakas lietas – braukusi ar mašīnu, kas ved gāzes balonus. Domāju, ka būs vēl kaut kas traks, ko izdarīt.

Krista Oficiere, strādā kon-ditorejā:

– Jā, lielākais izaicinājums bija pirms pieciem gadiem, kad aizbraucu uz Angliju un dzīvi tur sāku faktiski bez nekā. Tagad dzīvoju tur un esmu ļoti apmierināta. Noteikti gribētos izdarīt vēl ko traku, lai paliek atmiņā, bet nezinu, kas tas būs.

traku, lai paliek atmiņā, bet nezinu, kas tas būs.

Lāsma Reimane, Aivara Vētrāja foto

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa Mūkusalā, Rīga, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3580.

Galvenā redaktore Daiga Bitīniece – 63350567; redakcija@kurzemnieks.lv; reklāmas nodaļa – 63324881; sludinājumi@kurzemnieks.lv

Lai labāk vairs nesnieg

Lai arī skaisti, labāk būtu, ja nesnigtu – tā puspajokam saka dažs aptaujātais pagasta vadītājs, kad Kurzemnieks interesējas par ceļu tīrīšanu un tai atvēlēto finansējumu.

Modra Rubeņa foto

Kuldīgas novadā

LĪGUMI AR ZEMNIEKIEM

Pelčos līgums par sniega tīrīšanu ir ar z/s *Ķesteri*. Tā kā pagasta pārvaldei ir neliels traktors ar sniega lāpstu, tas tiek izmantots. Gadā ceļiem atvēlēti 25 000 eiro. Pavisam Pelčos ir ap 45 km grants ceļu. Vienu reizi tos visus nogreiderēt maksā 2000 eiro. Vārmē ceļus tīra z/s *Ezerģaļi*. Ceļu kopgarums – 68 km, tiem atvēlēta summa – 33 370 eiro. Snēpelē līgums ar z/s *Kalnāji*. Ceļiem šogad piešķirti 25 620 eiro. Precīzi nevarot pateikt, cik maksā ceļus iztīrīt vienu reizi, jo daļu ar traktoru tīra arī pārvaldes darbinieks.

DARA PĒC VAJADZĪBAS

Ēdolē ceļiem paredzēti 26 000 eiro, līgums ir ar saimniecībām *Indrāni* un *Sili*. Īvandē atvēlēti 22 000 eiro un to dara z/s *Zemzari* un individuālā darba veicējs Anatolijs Melņis. Kā stāsta abu pagastu vadītāja Anda Upleja: „Vietām sniegš sasnidzis vairāk, un tur tīrījām, bet vietām varēja iztikt. Skatāmies, lai tas būtu pēc iespējas lietderīgāk: ja ceļš ir izbraucams, nesteidzamies to darīt. Esam aicinājuši cilvēkus informēt, ja kaut kur sasnidzis vairāk.”

NAUDAS TIKPAT, CIK PĒRN

„Nē, nē, ieputināti neesam,” saka Laidu pārvaldnieks Andris Neilands. Pagasta centros ielas tīra pati pārvalde ar mazo traktoriņu, bet lielākos ceļus – z/s *Jaunkalni* ar diviem traktoriem. Ceļu naudas šogad esot tikpat, cik pērn – ap 32 000 eiro jeb vidēji 2700 eiro mēnesī. Skolēnu autobusa maršrutā vairāk ietilpst valsts ceļi, un arī tur *Latvijas Autoceļu uzturētāja* Skrundas nodaļa strādājot labi.

PAVEIC ĀTRI

Padurē līgums noslēgts ar z/s *AB Upeskalni* un *SIA ICU projekti*. Pārvaldes vadītāja Brigita Lange skaidro, ka pašvaldības ceļi tiek iztīrīti ātri. Pēdējā sniegā godam uzpasēti arī valsts ceļi. „Vienīgi posmu līdz skolai Deksnē varētu izšķūrēt ātrāk – tas ir valsts ceļš. Par to esam runājuši.” Pašvaldības ceļiem gadā paredzēti 38 520 eiro, viena sniega šķūrēšana maksā ap 1800 eiro. „Skaisti jau ir, bet lai labāk vairs nesnieg,” smejas B.Lange.

Kurmālē sniegu novāc pagasta pārvalde, *SIA Kalna Rinkas* un *SIA ICU projekti*. „Esam teritoriju sadalījuši, lai visu

var notīrīt operatīvi,” skaidro pārvaldes vadītāja Dace Gūtmane. Naudas šogad esot tikpat – 34 300 eiro jeb vidēji 2858 eiro mēnesī.

Kabilē pašvaldības ceļus tīra z/s *Ūdrāji*, un ietves notīra sētnieki. Ceļiem šogad piešķirts ap 19 000 eiro.

ŠOZIEM VĒL NAV TĪRĪTI

Turlavas ceļiem gadā paredzēti 36 000 eiro. Vairākus gadus līgums slēgts ar z/s *Kupšas*. Šoziem ceļi vēl neesot tīrīti, 8. februārī sacīja pārvaldes vadītājs Mārcis Brantevics. „Mūsu pusē sniegš nebija tik biezs. Pašu spēkiem patīrījām centru. Ja snigs vairāk, tad skatīsimies. Tāpēc jau cenšamies nogaidīt: plānojam, kuri ceļi jāattīra, kurus var neaiztikt, jo par vienu tīrīšanas reizi jāmaksā vairāki tūkstoši.”

Arī Rendā sniegš nav bijis jātīra, skaidro pārvaldes vadītāja Kristīne Kuzmina. Līgums noslēgts ar *SIA ICU projekti*, un vajadzības gadījumā ceļus tīra arī z/s *Rimzāti*. Visam gadam varēs tērēt nepilnus 30 000 eiro. K.Kuzmina aicina iedzīvotājus ziņot, ja kaut kur ceļi nav izbraucami.

Inguna Spuleniece, Daina Tāfelberga, Dina Poriņa, Jolanta Hercenberga, Lāsma Reimane, Iveta Grīniņa

Skrundas novadā

Divi ielu un ceļu tīrītāji

Skrundas novadā pilsētas ielu, kā arī pašvaldības ceļu uzturēšana lkaišos, Kušaiņos un Jaunmuižā nodota *Skrundas komunālajai saimniecībai* (SKS), savukārt Nīkrācē, Raņķos un Rudbāržos – uzņēmumam *Taku meistars*.

„To, kas uz ceļa darāms, nosaka pagasta pārvalde,” skaidro *Taku meistara* vadītājs Ivars Grundmanis. „Šoziem vēl ne reizi neesam tīrījuši. Parasti to darām, ja sniega kārtā ir 10–15 cm. Uz lauku grantētajiem ceļiem pašreizējie 5–8 cm labi tiek piebraukti, neslīd un arī kaisīt nevajag. Kā uzņēmēju tas mani sarūgtina, jo pēc līguma tiek maksāts par padarīto. Nu visi pieci traktori stāv dežūrā – nav jēgas sniega lāpstu nolaist. Kā domes deputāts varu teikt, ka ceļu fonda nauda trijās četrās ziemās ir krietni ietaupīta, un pēc pagasta pārvaldes ieskatiem to var ieguldīt ceļu uzlabošanā vasarā. Labāk, ja sniega nav vispār nekā ir maza kārtiņa. Tad var darīt citus uzturēšanas darbus: tīrīt caurtekas, rakt grāvjus, pat greiderēt, ja ir sauss. Un vīri nopelna to pašu, ko, sniegu tīrot.”

Arī SKS tehnika ziemā uz pašvaldības ceļiem nav vēl strādājusi, informē uzņēmuma vadītājs Kaspars Kutuļskis. Pilsētā trotuāri un ielas tīrītas pat vairākkārt, jo saistošie noteikumi liek to darīt, ja sniega kārtā sasniedz 5 cm. SKS ir 12 sētnieki, kuri darbu organizē pēc saviem ieskatiem – speciāla grafika nav. Dažs tik centīgs, ka puteņa laikā visu dienu bijis redzams ar lāpstu rokās. Ceļiem un ielām ziemā paredzēts autogreiders, trīs traktori ar lāpstu un kaisītāju, kā arī traktoriņš ar slaukāmo birsti, kas tiek izmantota arī ietvēm. Sūdzību par netīrītām ielām, kā citas ziemas, nav bijis. Nesen iegādāts traktoriņš-sniega pūtējs jaunatklātajai pastaigu takai, bet arī tam slodzes nav bijis.

Alsungas novadā

Lai visi tiek uz darbu

Novada ceļiem šogad paredzēti 64 000 eiro. Sniega tīrīšanai parasti tiek tērēti divi līdz četri tūkstoši, un darbu dara pašvaldības komunālais iecirknis. Domes priekšsēde Daiga Kalniņa skaidro, ka ar tehniku tiek tīrīts tā, lai visiem, kuri dodas uz darbu, no rīta ceļš būtu izbraucams. „Laika apstākļi labi – pieturas sals, sniegš daudz nesnieg, un grants ceļi ir pat labākā stāvoklī, nekā pirms tam, kad rudenī un pusi ziemas lija, bija dubļains un bedrains. Visgrūtākā bija diena, kad šoziem uzsniga pirmais sniegš, jo sniga ilgstoši un vienā vietā nācās tīrīt vairākkārt. Zvanīja viens iedzīvotājs, kuram likās, ka priekšā iebrauktuvei aizstumts valnis, bet iecirkņa darbinieks, apskatot vietu, saprata, ka ir vienkārši aizputināts, un ar lāpstu pameta sniegu malā.”

IESPĒJA

Konkurss vidusskolēniem

Ventpils Augstskola aicina vidusskolēnus piedalīties ekonomikas un uzņēmējdarbības konkursā *Izaugsme 2018*, kurš notiks 6. aprīlī.

Konkursa mērķis ir veicināt skolēnu interesi par uzņēmējdarbību, ekonomiku un vadībzinātni, kā arī uzlabot prasmi darboties komandā. 1. vieta saņems 1000 eiro, otrā – 700

eiro, trešā – 400 eiro, tiks pasniegtas arī sponsoru balvas. Komandu (četrus dalībniekus) līdz 25. martam var pieteikt vispārīgglītojošo vai profesionālo izglītības iestāžu skolēni, kuri mācās 10.–12. klasē. Pieteikuma anketa pieejama <http://ej.uz/EPFizaugsme2018>, nolikums – www.venta.lv.

IZAUGSME

MEDIĶI INFORMĒ

Reibumā vicinās ar nažiem

No 2. līdz 9. februārim Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā mediķi devušies uz 86 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 45 cilvēki, no tiem trīs bērni, arī viena dzemdētāja. Četras sievietes un deviņi vīrieši traumas guvuši reibumā. Deviņgadīgai meitenei uz gājēju pārejas pār kāju pārbraukusi automašīna. Ar iespējamu pēdas lūzumu viņa nogādāta slimnīcā. 67 gadus vecs vīrietis tumsā gājis pa mežu. Aizķērusies kāja, un viņš kritis, ar galvu atsitoties pret asu kukurzni.

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Dārta Girgensone.

Ar vaļēju brūci vīrietis nogādāts slimnīcā. 77 gadus vecs vīrietis no gultas izkritis uz sejas un aizvests ar smadzeņu satricinājumu.

49 gadus vecs vīrietis reibumā iegriezis ar nazi pirkstā. Viņam sniegta pirmā palīdzība. 55 gadus veca sieviete reibumā gājusi ar nazi rokās un uzkritusi tam virsū. Ar vaļēju brūci apakšdelmā viņa nogādāta ārstniecības iestādē.

Uzklausīja Iveta Grīniņa

PVN mazāks, bet cena nesarūk

Latvijai raksturīgajiem svaigajiem augļiem, ogām un dārzeņiem šogad pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likme samazināta no 21% līdz 5%. Taču ražotāji un tirgotāji atzīst: salīdzinot ar pērnā gadu, šim precēm ar visu samazināto PVN cena ir vai nu mazliet zemāka, vai tāda pati, bet dažām pat augusi. To ietekmējusi degvielas un citu pakalpojumu sadārdzināšanās.

Audzētāji

Cer uz pozitīvo nākotnē

Ogres novada kooperatīvs *Mūsmāju dārzeņi* pēc četrus gadus lauksaimnieku cīņas par PVN samazināšanu cer, ka ilgtermiņā tam būs labs efekts.

Mūsmāju dārzeņi ir viens no Latvijā vadošajiem piegādātājiem. Tajā ir 11 biedru, kopējā platība – 1000 ha, un aptuveni 600 ha tiek audzēti dārzeņi. Gadā tiek pārdots ap 20 tūkstošiem tonnu. Kooperatīva vadītāja Edīte Straziņa saka: lai arī veikalos būtisku cenas kritumu nevar manīt, jo tai ir tendence augt, tādēļ samazinātais PVN nav tik manāms, tomēr nopirkta daudzums palielinoties.

„Jau tagad jūtam naudas aprites ātrumu, jo tik daudz PVN nav jāsamaksā valstij un mums ir vairāk brīvu līdzekļu. Tas ir labi. Redzam arī to, ka pieaug apjoms. Varbūt tas izskaidrojams ar nelabvēlīgajiem laika apstākļiem, jo šogad dārzeņu ir mazāk, bet jebkurā gadījumā tagad cilvēki pērk vairāk. Vai tā būs arī turpmāk, grūti spriest.

Domāju, ka reāli 5% PVN jutīsim tad, kad sāksies jaunā raža.

Varēs saprast, kas notiek kopējā tirgū, kā mainās pelēkās ekonomikas ietekme. Jo tam, kurš strādā ar nodokļiem, un tam, kurš cenšas tos apiet, vairs nebūs tik lielas starpības. Uz ielu stūriem ļoti daudz tiek tirgotas poļu preces, un negodīgi uzpircēji norāda, ka tā ir no Latvijas. Viņi nav PVN maksātāji, jo ievestajām precēm tas nav jāmaksā. Turpmāk viņiem nebūs lielas intereses likt zemāku cenu un melot par izcelsmes valsti. Par vienādu cenu varēs tirgot

Latvijas un Polijas audzētājs. Arī vairumtirgotājam, ja jāizvēlas, no kā pirkt, turpmāk ārzemju preces nebūs stipri lētākas par vietējām.

Šobrīd izskatās, ka būs daudz labāk. Mūsu kooperatīvs apgādā tiklus *Rimi* un *Maxima*. Janvārī pētījām cenas un redzējām, ka tirgotāji uzturēja cenu godprātīgi un nepalielināja uzcenojumu uz PVN starpības rēķina.”

„Arī vairumtirgotājam, ja jāizvēlas, no kā pirkt, turpmāk ārzemju preces nebūs stipri lētākas par vietējām.”

Paši nejut, bet valstī apjomu var ietekmēt

Padures pagasta graudkopības saimniecība *Laivenieki* gadā pārdod arī vairākus simtus tonnu kartupeļu. Īpašnieks Jānis Laivenieks izmaiņas nejutot un arī necerot, ka PVN maiņa Latvijas audzētājiem dos būtisku labumu: „Lielražotājs, kurš 100% strādā tikai ar dārzeņiem, iespējams, ar laiku jutīs apgrozījuma pieaugumu. Bet ir nianses. Piemēram, šo procesu var ietekmēt pārpircēji. Tikpat labi cena var mazināties arī Polijas ražotājam, un viņa preces pārpircējs izvēlas labāk nekā

vietējās. Valstī varbūt var cerēt, ka pieaugs pieprasījums, bet mēs ar savu nelielo apjomu to nejutām pilnīgi nekā un arī negatavojamies izjust. Vienīgi pavadzīmē tagad 21% vietā rakstu 5%.

Neesmu ekonomists, bet domāju, ka šī kārtība varbūt var samazināt pelēko ekonomiku, bet pircējam cena gan dziži nepazemināsies. Mana visdziļākā pārliecība: tos 16 PVN starpības procentus visdrīzāk paņems tirgotāji. Tādēļ īsti nesaprotu, kādēļ lauksaimnieku organizācijas tik ļoti plēsās, lai panāktu pazemināto likmi.”

„Laivenieki” izmaiņas nejutot un arī necerot, ka PVN maiņa Latvijas audzētājiem nākotnē dos būtisku labumu.

Kas ir Latvijai raksturīgie augļi, dārzeņi un ogas?

- Veikalā pie preces jābūt norādītam, vai tā iekļauta ap 60 nosaukumu sarakstā, kurā minēti Latvijai raksturīgie augļi, dārzeņi un ogas: kartupeļi, kāposti, burkāni, ziedkāposti, sīpoli, tomāti, gurķi, pākšaugi, āboli, zemenes, plūmes, ķirši un citi.
- Samazinātais PVN attiecas gan uz vietējiem, gan ievestajiem produktiem.

Pārstrādātāji

Viedoklim vēl par agru

Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas valdes locekle Līgita Turnere sacīja, ka pārstrādātāju viedokli vēl nevar sniegt, jo valdes sēde, kurā tiks analizēts tas, kā PVN maiņa nozari ir ietekmējusi, būs tikai mēneša beigās.

Tirgotāji

Pērk vairāk

Veikalu tīklā *Maxima* janvārī, salīdzinot ar pērnā gadu, Latvijai raksturīgo dārzeņu pārdošana augusi teju par 10%, saka uzņēmuma pārstāve Zane Udrase.

„Mūsaprāt, ikviens pircējs ir pamanījis PVN samazinājumu. Protams, ir daļa tādu augļu, ogu un dārzeņu, kuriem samazinājums ir tikai pāris centu, tādēļ pirmajās dienās tas netika pamanīts. Tomēr pārdošanas dati pierādījuši, ka iedzīvotāji dārzeņus iegādājas vairāk. Dārzeņu un augļu sezonā mūsu veikalos gandrīz 95% produkcijas ir izaudzēti Latvijā, bet ziemā tos vairāk importējam. Par samazināto PVN esam runājuši vairākus gadus un norādījuši, ka tādu vajadzētu ieviest visai pārtikai, kā tas ir citās Rietumeiropas valstīs, jo tas veicina iedzīvotāju pirkspēju.”

„Latvijai raksturīgo dārzeņu pārdošana veikalos „Maxima” augusi teju par 10%.”

Lētāk nav, bet varēja būt vēl dārgāk

Kuldīgas veikalā *Elvi* cena augļiem, dārzeņiem un ogām var arī nebūt samazinājusies, saka vadītāja Ināra Celma. „No sākuma cena kļuva zemāka, bet līdz ar degvielas sadārdzināšanos tā ir augusi daudzām precēm, arī augļiem un dārzeņiem. Samazinātais PVN ļāvis tiem nekļūt vēl dārgākiem, jo starpība uz šī nodokļa rēķina ir diezgan liela. Ja, piemēram, tomātus iepērkam par diviem eiro, tad ar 21% PVN veikala plauktā tie maksātu 2,42 eiro, bet ar 5% – 2,10 eiro.”

„Samazinātais PVN ļāvis augļiem un dārzeņiem nekļūt vēl dārgākiem.”

Jācer uz pircēju sapratni

Saldus novada Jaunlutrīņu pagasta *Mucenieku* īpašniece Līgita Rezgale skaidro, ka viņi piegādā ābolus lielveikaliem *Rimi* un *Maxima* un nekādas pārmaiņas nejut: „Iemesls, kādēļ Zemkopības ministrija šīs izmaiņas panāca, bija tāds, ka gribēja ilgākā laikā paskatīties, vai līdz ar cenas pazemināšanos pieaugs vietējo augļu un dārzeņu apgrozījums. Pagājis pārāk maz laika, lai kaut ko secinātu.

Es nevaru mūsu ābolu cenu salīdzināt ar pērnajām cenām, jo tā ir mainīga, bet, salīdzinot ar decembri, šobrīd mūsu preces veikalā ir ievērojami lētākas – par mainītā nodokļa tiesu. Par apjomu šogad neko daudz neieraudzīsim, jo pagājušogad ābolu raža bija maza un faktiski jau iztirgotā. Nebūs, uz kā pamata pētīt. Citus gadus, cerams, apjoms augs.

Diemžēl likme samazināta arī ievestajiem augļiem. Polijas āboli mums ir lieli konkurenti, un tur neko nevaram mainīt, jo tādi ir Eiropas Savienības likumi. Varam tikai cerēt, ka Latvijas pircējs beidzot sapratīs, kur paliek nauda, ko viņš atstāj veikalā, un kāpēc mums nepietiek naudas skolotājiem, policistiem un ārstiem. Jāsaprot: pērkot importa preces, labāk dzīvos ārzemju ražotāji.”

Vajadzētu tikai vietējiem

Vārmes *Garši* veikaliem dod svaigus kāpostus, bietes, burkānus un arī pārstrādātu produkciju. Īpašnieks Jānis Čaročinskis saka: „Svaigā produkcija ir ļoti maza daļa no pārdotā, tādēļ neesam pētījuši, kā PVN maiņa ietekmējusi tirdzniecību. Droši vien kopumā pārdošanas apjomu tas var mainīt, bet ideāli būtu, ja pazeminātais PVN būtu tikai vietējiem ražotājiem – tad tas būtu bonuss. Tagad ieguvums ir arī citām valstīm.”

„Šobrīd mūsu āboli veikalā ir ievērojami lētāki – par mainītā nodokļa tiesu.”

„Ideāli būtu, ja pazeminātais PVN būtu tikai vietējiem ražotājiem – tad tas būtu bonuss.”

Maza, bet īpaša skola

Jaunmuižas pamatskola savu ceturto gadu desmitu sākusi ar 17 skolēniem un 16 rotaļu grupas audzēkņiem, kā arī paplašinātu speciālo mācību programmu, kas dod cerību pastāvēt nākotnē, jo šī ir vienīgā tāda mācību iestāde Skrundas novadā.

PIRMS 30 GADIEM

Tagadējā Jaunmuižas pamatskola 1987. gada oktobrī dibināta kā bērnodrāzskola, kad toreizējās Skrundas lauku teritorijas Antuļu ciemā vēl pastāvēja kolhozs *Cīņa*, bija daudz iedzīvotāju, tostarp jaunas ģimenes, un dzima bērni. Tāpēc mācību iestādei uzcelta jauna ēka. Piecus gadus vēlāk bērnodrāzskola pārveidota par sākumskolu, bet, kad 1997. gadā pirmie audzēkņi jau bija tikuši līdz 7. klasei, tā ieguva pamatskolas statusu un ar to darbojas līdz šim brīdim, kaut audzēkņu skaita samazināšanās dēļ te jau vairāk nekā desmit gadus ir tikai sešas klases. 2005./2006. mācību gadā te bija 52 bērni (kopā ar rotaļu un 5–6 gadus veco bērnu grupu). Tolaik tur strādāja astoņi pedagogi un 13 tehniskie darbinieki. Tagad personāls samazinājies gandrīz uz pusi. 27 gadus no pirmās darbības direktore ir Inga Rence-Remte.

ARĪ NO KULDĪGAS NOVADA

Rotaļu grupā nāk bērni no pusotra gada vecuma, vairāki brauc no citām vietām, arī Kuldīgas novada Valtaiķiem. Viena bērniņa vecāki no Skrundas izvēlējušies nepilnus desmit kilometru attālo Jaunmuižu, jo pirmsskolas grupiņa šeit ir mazāka un vieglāk iejusties. Savukārt 14 skolēni gan ar mācīšanās, gan garīgās attīstības traucējumiem apgūst speciālās izglītības programmu. Jaunmuižai tā licencēta no 1. līdz 9. klasei, tādēļ iestādei ir pamatskolas statuss.

SKAITS AUG

Speciālo programmu ieviešana

Skolotāja Lāsma Freimane kādreiz pati mācījies Jaunmuižā, ieguvusi pedagoģes diplomu, nolēmusi atgriezties un mācīt mūziku, kā arī citus priekšmetus speciālajā programmā.

„Ar īpašajiem bērniem jāstrādā vismaz trīsreiz vairāk nekā ar vispārējās programmas skolēniem, un to nevar novērtēt,” teic Jaunmuižas pamatskolas direktore Inga Rence-Remte.

bijusi vecāku iniciatīva. Jaunmuižas pamatskola no speciālajām atšķiras ar to, ka šeit bērni ik rītu atbrauc un pēcpusdienā dodas katrs uz savām mājām – viņiem nav jādzīvo internātā. Vecāki grib, lai bērni aug ģimenē un skola ir tikai mācību iestāde.

„Mēs viņus saucam par īpašajiem bērniem,” teic I.Rence-Remte. „Pārsvārā viņi ir no Skrundas novada, pašvaldība nodrošinājusi *busiņu*, līdz brauc asistents, jo vienus ceļā nevar laist. Ir daži vietējie un divi bērni no Kuldīgas novada. Jau septiņus gadus strādājam ar 58. programmu, kas paredzēta audzēkņiem ar garīgās attīstības traucējumiem, – citur novadā tādas nav. Toreiz to sākām tikai viena bērna dēļ pēc viņa mammas lūguma. Tagad skaits audzis, bet savā ziņā tas nemaz nav tik iepriecinoši.”

SKOLOTĀJIEM VAIRĀKAS SPECIALITĀTES

Visi skolēni nav iekļauti minētajā 58. programmā – daļai ir tikai mācīšanās vai uzvedības traucējumi, taču arī viņiem vajadzīga speciāla

apmācība (56. programma).

„Skaits nav liels, taču ar katru jāstrādā vismaz trīsreiz vairāk nekā ar vispārējās izglītības audzēkņi,” turpina direktore. „Daudz sarežģītāk arī plānot mācību stundas, jo līmenis katram ļoti atšķirīgs. Pēc būtības skolotājam ir trīskārša slodze, bet oficiāli tā netiek formulēts, līdz ar to nav attiecīga atalgojuma. Taču pedagogi cītīgi strādā un zināšanas regulāri papildina, apgūstot jaunas specialitātes. Katram ir pa trim vai vēl vairākiem diplomiem. Tas nekas, ka jau 20 gadus runā par slēgšanu, – mēs strādājam.”

Tikko skolotājas ieguvušas apliecību SIA *Baltijas Datoru akadēmija* rīkotajā pedagogu pilnveides programmā *Inovatīvu mācību metožu un moderno izglītības tehnoloģiju izmantošana mūsdienīgā mācību procesā*.

MĀCĪBĀS NEATPALIEK

Kā skolā jūtas tie trīs bērni, kuriem īpašu vajadzību nav? Citur visbiežāk ir pretēji: starp pārējiem jāintegrē viens vai divi īpašie skolēni. „Arī viņi iegūst vairāk,

nekā mācoties parastā klasē, jo arī ar šiem bērniem tiek strādāts individuāli,” atbild direktore. „Viņi labi iekļāvušies mazliet citādākā vidē – iemācījušies komunicēt, palīdzot citiem veidot saskarsmes kultūru. Arī mācībās ne vieni, ne otri neatpaliek. Piedalās un gūst labus rezultātus olimpiādēs, īpaši sākumskolēni. Pēc rezultātiem pat nav iespējams nojaust, ka tie būtu citādi bērni.”

Skolēni darbojas pulciņos: vokālajā ansablī, radošajā darbnīcā *Strops*, sporta grupā *Karuselis*, datorzinību pulciņā. Daži jaunmuižnieki, kuriem īpašās mācības nav vajadzīgas, izvēlējušies nevis Skrundas vidusskolu, bet Zirņu pamatskolu Saldus novadā, kur arī ir mazas klases.

UZTUR DZĪVĪBU VISĀ CIEMĀ

Skolas 30. jubilejā ieradušies bijušie skolotāji un darbinieki, audzēkņi un absolventi gan no tuvākām, gan tālākām vietām – tik plaši apmeklēts pasākums Jaunmuižā sen neesot bijis. Atceroties senos laikus, visi nosprieduši,

ka saieti jāriko biežāk, jo skola gandrīz vienīgā vēl uztur ciemā dzīvību.

Interesantas tikšanās iedzīvotājiem rīko arī Antuļu bibliotēka, tā atrodas blakus un izmanto skolas zāli, tāpēc pasākumi ir kopīgi. Gada nogalē sarosījās vecāku padome un sarīkoja kupli apmeklētu Ziemassvētku balli, kuru atbalstīja vietējie uzņēmēji. Savukārt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Skrundas posteņa bijušais komandieris Gatis Bajinskis sarūpēja dāvanas un ar skolas palīdzību aizveda vairākām mazturīgām ģimenēm, kuras cīnās pašas, citiem palīdzību neprasot. Šādas labdarības pasākumus domāts turpināt.

„Kādreiz plaši svinējām ikvienus svētkus, vēlāk cilvēki kļuva pasīvi, iespējams, sociāli ekonomisko problēmu ietekmē. Tagad krīze pāri, un gribas atkal sanākt kopā ar prieku, vienīgi žēl, ka nav jau Jaunmuižā tik daudz iedzīvotāju, cik senāk. Tādēļ arī skolas nākotne apdraudēta,” tā direktore.

Sola radošu gadu

Februārī Antuļu bibliotēka apskatāma izstāde *Mana kafijas krūzīte no jaunmuižnieku privātkolekcijām, bet visu gadu paredzēti radoši pasākumi*.

Kā norāda bibliotekāre Sandra Balcere, krūzīšu klāsts ir raibu raibais – 60 dažāda veida trauki, pat uz riteņiem no firmas *Rolling*. Krūzītes iedzīvotāji iegādājušies Latvijā, atveduši no ceļojumiem ārvalstīs, saņēmuši dāvanā no radiem un draugiem. „Dienu sākt ir patīkamāk, ja kafija no rīta tiek izdzerta no mīļās krūzītes. Man prieks, ka jaunmuižnieki bija ar

Raibajā klāstā interesanta bija firmas *Rolling* krūzīte uz riteņiem.

mieru uz laiku bez tām iztikt, lai parādītu citiem,” tā S.Balcere. „Mūsu cilvēki ir atsaucīgi – var just, ka bibliotēka viņiem vajadzīga. Viņi nāk ne tikai pēc grāmatām un žurnāliem vai izlasīt jaunāko *Kurzemnieku*, bet arī sastapt citus lasītājus. Arī šādas izstādes ir informācijas apmaiņa.”

Aizvadītajā nedēļā bibliotēka noorganizēja filmu studijas *Animācijas brigāde* izbraukuma kinolektoriju, lai ciema ļaudis iepazīstinātu ar leļļu kino, pastāstītu, kā top šī žanra tēli, ko dara operators, animators, skaņu

režisors.

Martā iecerēta izstāde *Jaunmuižnieku vaļasprieki*. Visi aicināti parādīt, kas tiem dara prieku brīvajos brīžos: adīšana, tamborēšana, koka un metāla apstrāde, rotu darināšana, kolekcionēšana utt.

12. martā 15.00 ciemosies grāmatas *Krodera aktrise – Indra Briķe* autore Līga Blaua un arī šī stāsta varone. Aprīlī vietējos iepriecinās Dubultu bērnu bibliotēkas vadītāja, Jūrmalas amatierteātra aktrise un leļļu teātra studijas mākslinieciskā vadītāja

Inguna Radziņa. Viņa darina lelles, lai bērniem interesantāk iepazīties ar grāmatu varoņiem.

Gada otrajā pusē Dzejas dienās tiks acināta dzejniece Iveta Skapste, oktobrī – Nacionālā teātra aktrise Dita Lūriņa un aktieris Mārtiņš Egliens. Arī Antuļu bibliotēka neiztiks bez Latvijas simtgades svinībām. Plānots kopā atcerēties un izdziedāt 100 gados populārākās dziesmas.

Daina Tāfelberga
Antuļu bibliotēkas arhīva
un Aivara Vētrāja foto

„Sajūtas mani nepieviļ, un saviem sapņiem ticu”

„Var jau teikt, ka esmu egoists: vispirms dzīvoju sev – tā, kā jūtos labi, tad ģimenei, tautai, sabiedrībai. Esmu apmierināts ar to, ko daru, ar veselību un skatu uz dzīvi. Esmu nevis nīgrs, drūms vai neapmierināts, bet gan dzīvespriecīgs,” saka videooperators un dokumentālo filmu režisors RAITS VALTERS, kad tiekamies viņa mājās – Rumbas pagasta Ostos.

GARĪGA MIERA UN FIZISKA NEMIERA OSTA

Gaisā jūtama tikko ceptu ķirbju pankūku smarža, virtuvē uz galda – paša mežos lasīto melleņu ievārijums, ābolu sula. Saimnieks pacienā un izrāda, no tēva, leģendārā aktiera Ēvalda Valtera mantoto divstāvu māju. Tā jau daudzus gadus kļuvusi par Raita miera ostu, kur tiekot pavadīta aptuveni trešdaļa gada. Kā pats saka: mierā un klusumā. Bet, kad pastāsta, ka viņa miers ir blakus Ventā peldēt ziemā un vasarā, braukt ar riteni, remontēt māju, plaut zāli, strādāt dārzā, mežā zāģēt kokus un darīt ko tik vēl ne, tad skaidrs, ka, to sacīdams, viņš nav domājis fizisku mieru.

„Tēvs šo māju nopirka 1974. gadā. Te vēl dzīvoja iepriekšējie saimnieki Paulīne un Mārtiņš Freibergi. Tēvs noslēdza līgumu, ka viņi te var dzīvot līdz mūža beigām, mēs tikai atbraucām šad tad apciemot. Pēc pāris gadiem vecīši nomira, un saimniekot pa istam sāka tēvs. Māja bija bēdīga. Kur tagad klavieru istaba, tur bija lopi, tepat arī malķa stāvēja. Kur tagad dušas telpa, bija vējteris, kurā kūpināja gaļu. Kopš 1991. gada īpašnieks esmu es, šeit ir mana deklarētā dzīvesvieta.

Te ir miera osta, un arī nemieru te varu gūt – izdomāt dažādas ēverģēlības. Te rodas idejas, ko gribu sasniegt. Agrāk ļoti daudz braukāju apkārt ar riteni, lai iepazītos ar pagasta ļaudīm. Tikos ar cilvēkiem, mācījos darbus, ko viņi dara, palīdzēju sienu vākt. Bet tagad vairums saimnieku aizgājuši tai saulē vai arī īpašumus pārpirkusi bagāti ļaudis. Bet joprojām ir tādi pieturas punkti, kur varu aizbraukt, no sirds izrunāties, nolikt drēbes un pārpeldēt Ventu,” stāsta Raitis.

Pats dzimis Rīgā, vēlāk dzīvojis Jūrmalā, kur joprojām ir viņa un sievas Ināras mājas. Sieva strādā lidostā Rīga, abu bērni Madara un Mārtiņš jau savā dzīvē, bet Raita jaunākā meita Elīza dzīvo pie savas mammas. „Tēvu nevaru pārsist: viņam bija trīs sievas un četri bērni, man viena sieva un trīs bērni,” smej Raitis.

FIKSĒ KĀ SEKUNDANTS

Jūrmalā Raitis pārsvarā uzturoties tad, kad jāstrādā Rīgā. „Man ir savdabīgs darbs. Esmu pašnodarbinātais: veicu audiovizuālos ierakstus, izpildu LNT vai kādu īpašu dienestu specifiskus pasūtījumus. Piemēram, uzņemt, kā Kurzemē notiek vēlēšanas vai kā kādi politiski pasākumā blefo, viņu izrīcību, motīvus, kad no solītā jāatkāpjas. Ir nepatīkami, ja mani sūta uz tādām vietām fiksēt to, kas man pašam nav pieņemams, bet ko nevaru ietekmēt. Jāfilmē arī tādi cilvēki, kuri nav līdz galam godīgi, izliekas, ākstās. Jābūt redzīgam sekundantam.

Savulaik veidoju dokumentālas filmas: Podnieka studijā par mežabrāļiem, ar Andri Gauju sadarbojos kā operators. 2006. gadā pētīju Herberta Cukura dzīves gājumu Brazīlijā, Urugvajā. Kaut ko radošu daru nepārtraukti. Tagad filmas neveidoju, jo idejas, kuras piedāvāju, šobrīd nav vajadzīgas. Man ir Atmodas laika arhīvi, ko ik pa brīdīm kāda studija vai producenti vēlas izmantot savos darbos. Pārējais, ko daru, vairāk ir izklaide, kur naudu tērēju, nevis pelnu.”

NETIEK MĀCĪTIES, JO ATSAKĀS DIENĒT

Lai arī pēc vidusskolas Raitis gribējies mācīties par operatoru un viņš filmējies gan tad, kad tas bija pamatdarbs, gan vienlaikus ar pamatdarbu Jūrmalās zaļumsaimniecības mežniecībā, šo sapni piepildīt nav izdevies. „Pēc vidusskolas aptuveni astoņus gadus biju operatoru asistents. Strādāju un mācījos pie tādiem korifejiem kā Andris Slapiņš, Juris Podnieks, Kalvis Zalcmāns,

Ik gadu Raitis atjaunojot pa vienam Latvijas laika ritmiem, izgatavojot pats vai pasūtīt pie meistariem nolietotās detaļas un dodoties diezgan garā riteņa testēšanas braucienā.

Pirms skrīšanas un peldēšanas sacensības Salacgrīvā. Kopā ar pārinieku Artūru Vēveri.

Pelde Ventā pērnruuden.

Valdis Kroģis, vecmeistars Voldemārs Gailis. Pats par operatoru uz Maskavu mācīties netiku, jo biju sadarījis to, kas padomju varai nepatika. Vidusskolā biju fiziski attīstīts – sportoju, skrēju gargabalus, metu šķēpu, bet, kad atlasīja dienestam Padomju armijā, nolēmu atteikties. 1979. gadā beidzu skolu, Padomju armija iebruka Afganistānā, un daži mani skolasbiedri tika tur aizsūtīti. Es mājās pa radio klausījos *Amerikas balsi*, *Brīvo Eiropu*, kur runāja par to, ko krievi sastrādājuši. Kad kara komisariātā man piedāvāja iet virsnieku skolā vai arī kļūt par tankistu un pat desantnieku, pateicu, ka krievos neiešu – lai meklē citus muļķus! Viņi to ņēma nopietni un nosūtīja uz pārbaudi, vai ar galviņu viss kārtībā, ja jau negribu dienēt. 17 gados mani un vēl vienu puisi no skolas ar *bobiku* aizveda un ievietoja Rīgā psihiatriskajā slimnīcā pie... dzērājiem tā dēvētajos Aleksandra augustmos, precīzāk, Tvaika ielā. Vai man deva zāles vai ne, to nezinu, bet pēc nedēļas tāds jocīgs iznācu ārā.

Beidzot mēģinu dabūt pretošanās kustības dalībnieka statusu, jo ieraksts par to gadījumu saglabājies slimnīcas arhīvā. Pēc likuma ir tā: ja pret savu gribu esmu ārstēts psihiatriskajā slimnīcā, tad esmu darbojies pret padomju varu un man godīgi šis pretošanās statuss piešķirts.

Vēlāk darbojos arī ar daudz ietekmīgākiem līdzekļiem, nevis tikai pasakot *nē* armijai. Pie Jāņa Čakstes (pirmā Latvijas prezidenta – red.) memoriāla Meža kapos 1988. gadā nelikumīgi masveidā izzāģējam kokus, pārkāpām ceļu pie Padomju armijas poligona Zvārdē 18. novembrī. Un tad jau bijām spēks, kas pazīstams kā LNNK (Latvijas Nacionālās neatkarības kustība – red.).

Krievos toreiz neaizgāju, bet nepatīkšanas bija tādas, ka dabūju ierakstu ar kodiem, kas nozīmēja, ka esmu psihiski slims un deru tikai kara laikam. Arī tādēļ, ka nebiju komjaunatnē un padomju ideju nesējs, kinokomiteja uz Maskavu nosūtījumu nedeķa. Tur bija vienīgā vieta, kur mācīties par operatoru. Bija man uzlikts zīmogs. Sieviete vārda Līne, kas strādāja kinokomitejā un kurai vīrs bija Valsts drošības komitejas virsnieks, godīgi pateica, ka mācīties augstskolā man *nespīd*. Kāpēc lai padomju valsts maksātu par mācībām pretpadomju aktīvistam? Ar prieku aizgāju strādāt uz mežu,” stāsta Raitis.

„NEVAJADZĒTU BŪT TIK MĪKSTIEM”

Strādājot par mežcirtēju Jūrmalā, brīvajā laikā Raitis filmējts Atmodas tuvošanās un vēlāko neatkarības atgūšanu. 1991. gadā uzaicināts dienēt Zemessardzes ārējo sakaru daļā. Nacionālo bruņoto spēku sporta kluba sastāvā kā militārās daudzciņņas lietpratējs viņš piedalījies sacensībās Norvēģijā, Ķīnā un citviet. 1998. gadā sācis strādāt Latvijas Televīzijas ziņu

„LATVIETIM JĀBŪT SPĪTĪGAM.

Mēs esam maza tauta, mūs var ātri pakļaut, ja pret svešām, nepieņemamām lietām nav pretošanās gara. Mums daudz kur nevajadzētu būt tik mīkstiem.”

dienestā par operatoru. „Pēc gada štatus samazināja. Paguris no straujā Rīgas haosa, domāju, ka nāksu uz Kuldīgu, bet LNT piedāvāja strādāt radoši un brīvi – kā pašnodarbinātajam.”

Kuldīgā viņš darbojas Zemessardzē. „Man patīk komanda – stipri vīri ar savu nostāju. Latvietim jābūt spītīgam. Mēs esam maza tauta, mūs var ātri pakļaut, ja cilvēkos pret svešām, nepieņemamām lietām nav pretošanās gara. Mums daudz kur nevajadzētu būt tik mīkstiem, bet, kopš iestājāties atkal citā savienībā, vairums tādi esam kļuvuši. Nav mugurkaula. Mūs no malas var regulēt, un tas ir slikti.

Daudzi padarīti atkarīgi no Eiropas finansējuma. Es neprasu nekādus plaibmaksājumus par savām plāvmā, ko katru gadu plāju pie mājas. Ko pats nopelnu, ar to jāprietiek. Man dotācijas un pabalsti liekas nepieņemami – tā mūs nopērk. Un atradināties *rukāt*. Man patīk, kā mežabrāļi filmā *Nesalauztie* nelīdzās un zināja, par ko cinās. Brīvpriekšam un patriotiskam garam jābūt dzīvam. Nekas nedrīkst būt uzspiests.

Raitis Valters spēlēt tēva, slavenā latviešu aktiera Ēvalda Valtera akordeonu, kas izmantots filmā *Mans draugs – nenopietns cilvēks*.

Jūrmalā skolas gados gāju korī, jo man patika dziedāt. Kad Dziesmu svētkos mēģināja krievu dziesmas, es atteicos un no kora aizgāju. Varbūt būtu labs koris. Repertuārs tika sabojāts, jo mums lika dziedāt tādu gloriofīcējumu: „Velikij gorod naš...” („Mūsu varenā pilsēta” – krievu val.)

Jā, var teikt, ka esmu spītīgs. Tādēļ varas un partijas mani neuzrunā. Es arī nemēģinu tikt tur iekšā, lai gan piedāvājumi bijuši. Esmu brīvs un pašprietekams cilvēks. Vāru peldēt, skriet, rakt dārzu un brīvi elpot.”

PELDĒŠANA – ADRENALĪNS UN SPĒJU PĀRBAUDE

Gadus 20 būtiska Raita dzīves daļa ir peldēšana: ziemā un vasarā, ilgi un tālu, arī pārsniedzot robežu, aiz kuras to var saukt par pilnīgi drošu, jo nereti viņš to dara diezgan ekstrēmās apstākļos. „No malas varbūt izskatās ekstrēmi, bet man neliekas tik traki, jo uz to tiecos jau labu laiku. Pirms daudziem gadiem skrēju maratonu, esmu nodarbojies ar militāro daudzciņņu, tad vairāk ar peldēšanu un šaušanu. Muskuļi ir darbināti vienmēr.”

Kādus 15 gadus aizraujos ar tālpeldējumiem. Sākās ar to, ka Usmas pagastā katru gadu tika rīkots peldējums uz Moricsalu un atpakaļ – tā ir jūras jūdze jeb aptuveni 1800 metri. Kādus piecus gadus tas notika, un parasti es viņēju. Augusta sākumā Usmā notika arī burāšana, labi iepūta, bija viņi, un peldējums izdevās ekstrēms.

Kad tas vairs nenotika, braucu uz Igauniju, kur vasarā joprojām ir daudz tālpeldējumu. Tagad notiek arī Latvijā, tādēļ piedalos tepat: Vaidavā, Cieceres ezerā, otro reizi Vilgāles ezerā. Lielu lūpuzaicinājumā peld kādus četrus kilometrus.

Ikdienā peldos Ventā, bet upes un ezeri ir visā Latvijā. Kur esmu, tur izmantoju iespēju. Pirms pāris gadiem ar draugiem pa Ventu četrās stundās nopeldējam 12 kilometrus ar vienu pieturvietu barības uzņemšanai. Šogad domājam peldēt pāri Cieceres ezeram, kas arī kādus 12 kilometrus plats.

Man patīk dažādos gadalaikos iepeldēt atklātā jūrā tālu no krasta. Ko padarīsi? Kad iepeldu kādu kilometru, jūra tiek ļoti viļņojas, un es sevi sajūtu kā dabas būtini. Kolosāli! Tas nav tikai adrenalīns, bet arī tāda kā spēju pārbaude. Līdzīgi kā tad, kad skrien maratonu. Sevi jāpārvar,” uzskata Raitis.

Septiņus gadus viņš pievērsies peldēšanai ziemā. „Ne tik daudz, cik vasarā, bet līdz desmit minūtēm var. Tam vajag sagatavotību. Kad Venta nav aizsalusi, eju uz to; kad ir ciet, tad aplejos. Basām kājām, lai sazemetos, pavigroju un uzleju pāris spainu auksta ūdens. Arī vasarā. Pirmkārt, lai sevi pamodinātu, jo man grūti no rītiem piecelties. Otrkārt, lai veselība turētos un rūdītu raksturu.”

IZIET NO KOMFORTA ZONAS

Raita feisbuka profilā atrodams video, kurā pērn decembrī viņš no Mārtiņsalas peldēja pāri Ventas rumbai un krastā iznāca aiz Kuldīgas vecā tīla. Izskatās ekstrēmi un bīstami.

„Bija tāds gājiens. Gatavojos šim solim ilgi. Tajā dienā bija pie salīņa, upē labs ūdens līmenis. No baseina skrēju uz rumbu, nebija ļaunā, kas vēro ūdenskritumu. Zinu, ka tas ir bīstami, jo pie rumbas ir tādi virpuļi, kas rauj atpakaļ. Vasarā tā nav, bet ziemā un rudeni, kad ūdens līmenis ir augsts, rumba mutūlo un velk iekšā. Redzams, ka ūdenī ir daudz gaisa burbulīšu, tādēļ tas nav pietiekami blīvs, lai kā spurām.”

„Pagastā joprojām ir tādi pieturas punkti, kur varu aizbraukt, no sirds izrunāties, nolikt drēbes un pārpeldēt Ventu.”

ar rokām spēcīgi atgrūstos. Milzu spēks un griba jāpieliek, lai no mutūļa tiktu ārā. Man bija hidroterps, īpaši apavi un cimdi ar tādām kā spurām.

Šādi sevi pārvarēt ir liels izaicinājums. Dzīvesprieks pēc tam sit augstu vilni! Ir bijuši mēģinājumi aizrādīt, pat pārnest un iepotēt, ka rīkojos nepareizi. Bet sajūtas mani nepieviļ. Saviem sapņiem es ticu. Kas ir pareizi vai nepareizi, lai spriež tie, kuri audzē taukus, ērti iekārtojušies pie TV ekrāna. Es no komforta zonas izeju, un tas rada prieku.”

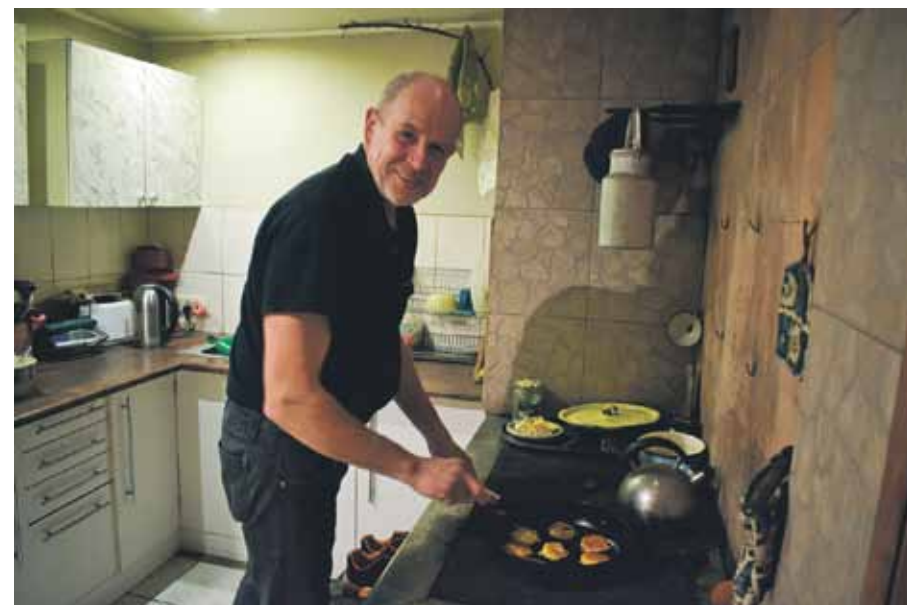
→ Kopš 80. gadu beigām pazīstams R.Valtera filmētās reportāžas no politisko notikumu epicentriem.

→ Atmodas notikumos iesaistījies aktīvi: iestājās LNNK, veidoja videoarhīvu un informāciju piegādāja ārzemju televīzijām.

→ Esot NTV-5 arštata darbinieks, veidojis dokumentālas videofilmas par Atmodas laika personībām: Guņaru Astru, Odiseju Kostandu, Andreju Krastiņu, Aleksandru Kiršteinu, Jāni Jurkānu, Linardu Muciņu, Eduardu Pāvili, Visvaldi Lāci un savu tēvu Ēvaldu Valteru, viņa simtgadi sagaidot.

REŽISORS FILMĀM:
 ■ *Nesalauztie* (2004)
 ■ *Mūsu barikāžu laiks* (2001)
 ■ *Atmoda Nr. 4* (1990)
 ■ *Atmoda Nr. 3* (1989)

Pankūkas cepot, Raitis stāsta, ka savās mājās Rumbas pagasta Ostos viņu neinteresē ne ziņas, ne arī kas cits, kas notiek plašajā pasaulē.

Daudzi Raitu pazīst kā videooperatoru, bet savulaik viņa profesija bija mežstrādnieks.

IZDZĪVOŠANAS MĀKSĻA

Uz dažādu aizraušanos, kas saistīta ar izdzīvošanu, viņu iedvesmo slavenais angļu piedzīvojumu meklētājs Bērs Grīlss (Bear Grylls). „Mans garīgais draugs, cilvēks, kurš jaunāks par mani un kurš angļu armijā bijis īpašu uzdevumu kareivis. Viņa dzīve un arī sīzēti kanālā *Discovery* par viņa piedzīvojumiem ir mani ietekmējuši. Nekas nav neiespējams. Ja ir zināšanas, spējas un ticība sev, tad var izdzīvot pat ļoti sarežģītos apstākļos, karstā vai aukstā vietā. Kaut vai ēdot tārpus, paslēpjoties alā, nogalināt čūsku un mākot to izmantot. Piemēram, ja peld okeānā. Zināms, ka sāļo ūdeni nedrīkst dzert, jo tad ķermenis atūdeņosies, bet, ja ar plustu jāpeld nedēļu, tad, kaut iečurājot čūskas ādā un paņemot līdzi, var noairēt un izdzīvot. Zināšanas aizvien jāapgūst un jālieto, kad tās vajag.

Arī labam operatoram jābūt laisties līdz ar kameru jebkurā vietā: ūdens dzelmē vai kalnos. Bailes jāpārvar. Griba un spēks jātrenē ik dienu. Esmu šo to izmēģinājis. 90. gadu vidū Zemessardzē amerikāņu kundzēru pavadībā izgāju izdzīvošanas kursu. Ir sertifikāts. Mani fascinē tas, ka cilvēku var izmest jebkurā vietā,

kur nav pārtikas. Sauss apģērbs, sērkokļi, guļammaiss – un domā, kā dzīvot!”

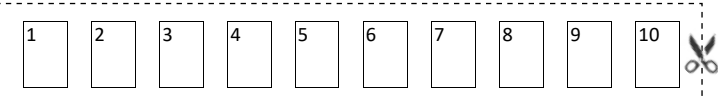
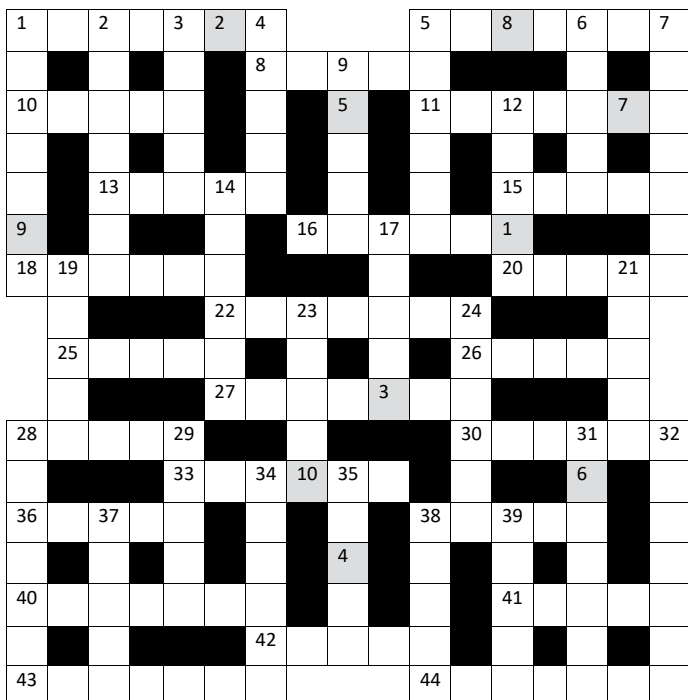
PIETĀTE PRET SENO

Vēl viens Raita vaļasprieks ir Latvijas laika divrtēņu atjaunošana. Viņa kolekcijā ir stipri vairāk nekā desmit šādu otru mūžu ieguvušu braucamrīku, kas pārmaiņus tiek izmantoti tuvākos un tālākos ceļos. „Es mainu riteņus kā čigāns zirgus: ar vienu apnik, paņemu citu. Vairāk tā riteņu atjaunošana notiek aiz pietātes pret veco. Man žēl, ja laba manta aiziet bojā.” Arī pēc citām lietām viņa mājā nojausams, ka pietāte pret senatni Raitam raksturīga. Atpūtas istabā stāv klavieres, ko līdzīgi kā citus instrumentus apguvis pašmācībā un reizēm uzspēlē. Harmonijas no iepriekšējā īpašnieka iegādātas par trim kastēm alus, te arī akordeons, ko tēvs spēlējis filmā *Mans draugs – nenopietns cilvēks*. Stūrī pie klavierēm stāv agrākos laikos slepenībā sūtīts un no goda vietā liktais sarkanbaltsarkanais karogs. Un uz atvadām kā vēl viens patriotisma apliecinājums Raita izpildījumā izskan partizānu himna.

Jolanta Hercenberga
Raita Valtera arhīva un
autores foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribāne.

Risinājumu gaidām līdz 14. februārim.

Horizontāli: 1. Rotējoša rotaļlieta. 5. Spēlfilmas Melnijas hronika režisors (1977). 8. Pali. 10. Poļu aktrise (1941). 11. Apdzīvota vieta Dobeles novadā. 13. Pilsēta Lietuvas ZA. 15. Pagasta centrs Ventspils novadā. 16. Matu šķirtne. 18. Nesošā konstrukcija (automobilim, lidmašīnai), ar ko tie balstās uz zemes. 20. Valsts Āzijā, kuras administratīvā iedalījuma vienība ir muhāfaza. 22. Vēsturiska Rīgas daļa Pārdaugavā. 25. Dailies teātra aktieris ... Robežnieks (1970). 26. Pilsēta Igaunijā, kurā atrodas pils ar torni Garais Hermanis. 27. Atsevišķs atgadījums, notikums. 28. Tēls Annas Brigaderes lugā Maija un Paija. 30. Skāvienis. 33. Skaitļos izteikts daudzums. 36. Nacionālā teātra aktrise ... Garne (1941). 38. Žurnāls dzīvnieku mīļotājiem. 40. Lāstekā (apv.). 41. Sens pūšamais mūzikas instruments. 42. Karpu dzimtas saldūdens zivs. 43. Irdens drupu iezis. 44. Īss, daudzšķautņains duncis.

Vertikāli: 1. Sena naudas vienība. 2. Greznums, lielas ērtības. 3. Komponista Emiļa Melngaiļa dzimtā puse. 4. Paukošanas ierocis – elastīgs durklis ar rokturi. 5. Ruandas galvaspilsēta Āfrikā. 6. Antonīms vārdam ieeja. 7. Čehu komponists (1824–1884). 9. Neliels baložu dzimtas putns. 12. Lopbarība, ko pēc eļļas izspiešanas iegūst no augu atkritumiem. 14. Neliela, tikko manāma atšķirība. 17. Izmanto, patērē. 19. Ziemeļamerikas indiāņu cilts. 21. Pārvadāšanai paredzēti priekšmeti, masa. 23. Veikli, žigli. 24. Ezers Vidzemē. 28. Latviešu lietišķās mākslas meistars, gleznotājs (1883–1942). 29. Zivs skeleta kauls. 31. Pasta sūtījums. 32. Galveno saturošo balsta elementu konstrukciju kopums. 34. Mongoļu dinastijas valdnieks (1542–1605). 35. Pilsēta Igaunijā, kurā atrodas viena no vecākajām universitātēm Eiropā (1632). 37. Nelieli plēsīgi caunu dzimtas dzīvnieki. 38. Garenī koka trauki maizes mīklas gatavošanai. 39. Kalnu masīvs, Karpatu augstākā daļa.

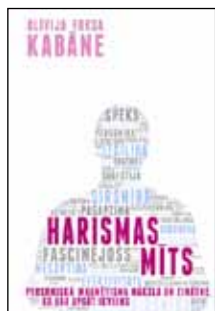
Pareizā atbilde: STŪRMANIS (transportlīdzekļa, parasti kuģa vai lidaparāta, vadīšanas speciālists, kas nosaka, aprēķina tā kursu).

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Ekers. 4. Krams. 7. Kubls. 9. Ganga. 11. Trupa. 13. Baroks. 14. Stirpa. 17. Alks. 19. Tūristi. 20. Toga. 21. Bietes. 22. Sakura. 26. Bahs. 27. Diktāts. 28. Elks. 31. Klints. 32. Komūna. 33. Mitri. 35. Griķi. 36. Laist. 37. Vakar. 38. Atkal. **Vertikāli:** 2. Kabuki. 3. Rast. 5. Rīga. 6. Monēta. 8. Kurmis. 10. Šalle. 12. Špaga. 15. Kūlenis. 16. Atlants. 18. Seifs. 20. Tērcē. 23. Saule. 24. Starti. 25. Akins. 29. Etvija. 30. Sofija. 33. Mīga. 34. Ilgt.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Biruta Insberga, Ausma Kreidere, Ojārs Silkans, Velta Višņevska. Pēc balvas redakcijā gaidām **GUNTU VĀCIETI**.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīkla konkursam, Kurzemieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstulju kastītē!

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ
Kā kļūt harismātiskam

Kuldīgas bibliotēkā pieejama Olivijas Foksas Kabānes grāmata *Harismas mīts* par personiskā magnētisma mākslu, ko var apgūt ikviens.

Vai harisma tiešām ir dabas dāvana, ar ko apveltīti tikai izredzētie? Patiesībā to var apgūt un izmantot jebkurš. Viens no 21. gadsimta biznesa līderiem Stīvs Džobss karjeras sākumā radījis bikla un nepārliecināta cilvēka iespaidu, taču laika gaitā pakāpeniski savu pievilcību vairojis. Galvenie stūrakmeņi: klātesamība, spēks un sirsnība.

MANA AIZRAUŠANĀS

Sapnis nokļūt pasaules čempionātā

„Mani tās ir tik ļoti aizrāvušas, ka piedalos visur, kur vien var,” tā par līnijdejām saka kabilnieks Markuss Zagorskis.

Februārī līnijdeju sacensībās *Juniora kauss 2017* Markuss ieguvis pirmo vietu Latvijā.

Ogres tehnikumā viņš mācās par videooperatoru. „Tur mācās mana māsiņa, viņa šo skolu ieteica. Es izskatīju piedāvātās profesijas, un mani piesaistīja videooperatora profesija. Man vienmēr patīcis fotografēt, bet filmēšana ir kaut kas jauns.”

IEPATIKĀS AIZVIEN VAIRĀK

Markusa lielākā aizraušanās ir līnijdejas: „Pamatskolā deju grupiņā mūs mācīja Laimdota Radionova. Piedalījāties koncertos, un šīs dejas iepatīkās. Pirms tam dejuju tautiskās. Vienu dienu skolotāja piedāvāja braukt uz līnijdeju kursiem, kuros sagatavojos sacensībām. Sāku apmeklēt kolektīvu *Jautrie zābaciņi* pie Iritas Jasinskas Kuldīgā un deju nodarbības Baložos pie Rīgas.”

PIRMĀ VIETA JUNIORU KAUSĀ

„Sacensībās piedalos gan individuāli, gan grupā. Treniņu dienā iznāk izdejojot pat piecas sešas dejas, un katra ir ļoti atšķirīga. Tā, protams, ir lietderīga laika pavadīšana, bet es arī teiktu, ka tas ir smags darbs. Dejošana uzlabo veselību un stāju, un tas ir ļoti svarīgi, lai izskatītos labi. Esmu ieguvis draugus gan Latvijā, gan ārzemēs, jaunu pieredzi. Tiem, kuri nekad nav dejujuši, ieteiktu pamēģināt un saprast, vai tas patīk vai ne. Arī man sākumā nebija domas dejojot šādas dejas un braukt uz sacensībām ārpus Latvijas.” Divos gados esot ticis diezgan tālu, un tiesneši viņu slavējot. „Esmu jau vairākas reizes bijis Vācijā un Lietuvā uz sacensībām kā individuāls dejotājs. Februārī ieguvis pirmo vietu *Juniora kausā* Baložos. Uzvara ir ļoti laba motivācija augt. Netaisos tuvākajā laikā dejas pamest.”

KOLEKTĪVS KĀ OTRA ĢIMENE

„Manuprāt, kolektīvu ir viegli atrast, ja grib pilnveidoties. Man pēc konkursiem citi nemitīgi nāk klāt un piedāvā dejojot pie viņiem. Piemēram, mani aicināja Latvijas čempione Iveta Kalniņa. Pašlaik man patīk *Jautrie zābaci-*

Kabilnieks Markuss Zagorskis Latvijas līnijdejošu olimpiādē *Rīgas kauss 2017* kopā ar starptautisko tiesnesi un dejojāšu Barbaru Seltu no Nīderlandes.

ņi – esmu iedzīvojies, un kolektīvs ir kā otra ģimene. Vēlos vairāk braukt uz sacensībām ārzemēs, bet tam vajadzīgs finansējums. Mans sapnis ir nokļūt pasaules čempionātā Amerikā un uzvarēt – tas tiešām būtu liels panākums!”

Ar dejušanu varot arī nopelnīt, bet vispirms jāklūst atzītam, tad var uz sacensībām braukt arī kā tiesnesis. Var vadīt privātsiņas, un tās pie profesionāļa esot diezgan dārgas.

Lāsma Reimane
Markusa Zagorska arhīva foto

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

SĀK AR PIONIERU ORGANIZĀCIJU

Skola darbību atsāka no 1945. gada 1. septembra. Skolā mācījās 149 skolēni. Ap jauno gadu tika izveidota pionieru organizācija.

Lai uzlabotu materiālo bāzi, skola sadarbojās ar vecāku komiteju, kaut arī tā nevarēja sniegt lielu palīdzību, jo vecāki paši dzīvoja lielā nabadzībā. Nebija retums, ka skolēni pavasaros un rudenos uz skolu devās basām kājām.

Kaut gan skolas ēka palika nesagrauta, tomēr daudz bija cietis inventārs. Arī jumts un sienas bija sadragātas, trūka 16 durvju, daudz logu. Pēc dokumentiem secināms, ka skolas inventārs gājās bojā 9725 rubļu vērtībā,

1945. gada pionieri.

pāri palicis apmēram 1900 rubļu vērtībā. Iznīcinātas 1610 bibliotēkas grāmatas par 2423 rubļiem, nopostīta puse elektriskās instalācijas, izpostīti sējumi, 28 ābeles, ap 10 citu augļu koku un pāri

par 100 krūmi. Bojā gāja arī parauglaucīni un koki, jo tiem pāri stiepās vāciešu taisīts koku kara ceļš. Sadedzināti 350 steri sagatavotās malkas.

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti.
Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

(Turpmāk vēl.)

Nīkrāces tautas nams.

TAUTAS NAMAM NESANĀK

Ne mazāk cieta Nīkrāces tautas nams. Bez skatuves un tās iekārtas bija izpostīti arī logi un durvis. Kara laikā vācieši Ventas malā bija nozāģējuši ļoti daudz koku, jo rīkoja frontes joslu. Šos kokus 1945./46. gada ziemā nīkrācnieki

veda uz Tukuma dzimvām, lai sazāģētu dēļos. Dēļi bija domāti tautas nama atjaunošanai, bet tā kā vajadzēja atjaunot skolu un Vormsātes pili, tad nodomātais tautas nama remonts izpalika. To izremontēja vēlākajos gados.

PRIEKĀ AVOTI

„Jānovērtē viss, kas dots”

Lietoto preču veikaliņa *Pie Ingas* īpašniecei Ingai Gustsonei lielāko prieku sagādā smaids un labi vārdi, un to viņai patīk gan sniegt citiem, gan saņemt pretī.

Veikaliņš 1905. gada ielā Ingai pieder jau 11 gadus. Te viņa saimnieko viena un visu laiku ir tikusi galā, bet šoziem ejot ļoti smagi: „Esmu laimīga, ja manas preces kādam vajadzīgas un ka varu nomaksāt īri.”

Inga nāk no lielas ģimenes – viņai ir divas māsas un trīs brāļi. Kad radi sapulcējās, esot ap 20 cilvēku. Viņas meitai Lenijai Adriānai jau 17 gadu. Inga dzīvo Īvandes pagasta *Kalna Jocēnos*. Daba un brīvība laukos dod viņai spēku.

Veselība

„Tiešām prieks, ja visiem mīļajiem un man ir laba veselība, ja nevienam nekas nekais un nesāp. Ja kaut kas nav labi, *Veselības rokasgrāmata* var atrast dažādus dabas līdzekļus. Vislabāk, ja augus varu savākt *Kalna Jocēnu* pļavās vai dārzā. Patī cenšos veselību uzlabot, dzerot citrona ūdeni un zāļu tējas.” Ingai kādreiz bijušas trīs veselību uzlabojošās sēnes: piena, rīsu un tējas. Ar tām var pagatavot spirdzinošus dzērienus. Tagad palikušas divas pēdējās.

Laiks ar tuviniekiem

Kad *Kalna Jocēnos* sabrauc Ingas brāļi un māsas ar otrajām pusītēm un bērniem, kopā esot ap 20 cilvēku. Tādā pulkā tiek svinēti Jāņi un citi svētki. Inga svētkos mēdz izcept kūku. Fotogrāfijā šoreiz brāļa Jāņa sievas Indras ceptā torte vīra vārdadienai.

Dejas

Ingai lielu prieku sagādā dejas ar mīļoto vīrieti Aivaru, un abi bieži apmeklē balles. Viņai tiešām laimējies, jo vīrieši parasti dejojot nelabprāt.

Kustības svaigā gaisā

Inga svētdienās dodas pastaigā ar suniem, un to ir vairāki. „Cenšos iziet ikdienas maršrutu pa pļavām un mežmalu, pastaiga ilgst apmēram stundu. No pavasara līdz rudenim mana fizikultūra ir dārzos: roku, sēju, ravēju... Ir liela siltumnīca.”

Mūzika

Ingai darbavietā allaž skan *Kurzemes Radio*, un daudzveidīgā mūzika ikdienā ļoti uzmundrinot. Viena no mīļākajām grupām ir *Prāta vētra*.

Daba

„Jebkurā gada laikā lielu patīku sagādā dabas norises: ziemā – apsniguši koki, vasarā – puķes manā dārzā un pļavā.”

Iveta Grīniņa
Ingas Gustsones arhīva un Aivara Vētrāja foto

Arī šogad Kurzemnieks stāstīs par Alsungas, Kuldīgas un Skrundas vidusskolas 12. klasēm, uzklaušot viņu atmiņas par kopā piedzīvoto un ieceres.

Trīs princeses dzīvei gatavas

„Tik mazai klasei, kurā esam trijātā, ir savi plusi un mīnusi,” savā žetonvakarā pārdomās dalās Alsungas vidusskolas 12. klases skolnieces. „Katrai vairāk atbildības un uzmanības, bet nav kolektīva izjūtas, jo esam drīzāk draudzenes, nevis klasesbiedrenes.”

Alsungas 12. klase žetonvakarā rāda uzvedumu par trim ļoti atšķirīgām māsām. Princeses (Megija, Alise un Lita) dodas pasaulē, sastop pasaku tēlus un gūst dzīvei svarīgas atziņas, kas palīdzēs atvērt tēva doto lādīti.

Šogad atvadas skolai teiks gan 12. klases meitenes Megija Vilsone, Lita Laine un Alise Punclava, gan viņu audzinātāja Santa Niedra.

5. klases audzēkņi pārbauda 12. klases meiteņu dejotprasmī.

12. klases meiteņu atmiņu kleitas par skolā pavadīto laiku.

PRIEKŠ UN ARĪ IZMISUMS

Alise Punclava te mācās kopš 1. klases un šajā pasākumā īpaši apjaušot, ka tuvojas brīdis, kad šķirties no tik ierastās vides. Izjūtas esot divējādas: „Savā ziņā prieks un arī izmisums, jo nav skaidrības, ko gribu darīt tālāk. Ar skolotājiem jūtos burtiski kā saaugusi – tik ilgs laiks pavadīts kopā. Man šī skola ir ļoti mīļa, cenšos iesaistīties, lai bez mācībām būtu arī aktīva sabiedriskā dzīve un nepazustu tradīcijas. Šogad esmu skolas prezidente. Pēc vidusskolas gribu mācīties Rīgā, mani interesē uzņēmējdarbība un juridiskās zinības.”

„JŪTOS ŠEIT LABI”

Lita Laine mācījies Ēdoles pamatskolā, 10. klasi pabeigusi Kuldīgas Centra vidusskolā, bet Alsungā ir kopš 11. klases: „Tās bija krāsas pārmaiņas, jo Kuldīgā klasē bijām 24, bet šeit tikai trīs. Man tas der, jo plašā sabiedrībā es ātri neieklāju. Te jūtos labi: ir jauki skolotāji, patīk skolas vide. Pagaidām domāju, ka mācīšos Latvijas Lauksaimniecības universitātē un kļūšu par pārtikas tehnoloģi. Labprāt daru darbus, kas saistīti ar ēdiena gatavošanu, tādēļ tāda profesija varētu

patikt. Bet viss vēl var mainīties, jo izlemst grūti. Man patīk arī lasīt grāmatas un adīt, bet to ar profesiju nesaistu.”

IESPĒJU TIK DAUDZ

Megija Vilsone mācības Alsungā sāksi pēc Ēdoles pamatskolas. „Es te jūtos kā mājās. Ir skumji, ka drīz būs šī vieta jāatstāj, bet gribas arī redzēt, kā ir citur. Par nākamo profesiju vēl neesmu izlēmusi, bet tā varētu būt saistīta ar bioloģiju, ķīmiju vai psiholoģiju. Izvēlēties grūti, jo iespēju ir ļoti daudz.”

ARĪ SKOLOTĀJA SAKA ARDIEVAS

Krievu valodas skolotājai Santai Niedrai šī būs trešā izlaiduma klase. „Esmu mēģinājusi no audzināšanas izvairīties,” viņa smeļ. „Bet šie bērni man ir no 6. klases. Sākumā bija ap 17 skolēniem, bet vidusskolā iestājās septiņi. Pamazām daži sa-prata, ka nav izdarījuši pareizu izvēli, un aizgāja. Audzināt klasi ir smags un atbildīgs darbs, bet ar šīm meitenēm ir viegli. Strādāju trīs dienas nedēļā, bet viņas ir atbildīgas, labi mācās un daudz padara pašas.”

Arī S.Niedra beigusi Alsungas vidusskolu, un šī ir viņas vienīgā darbavieta: „Nāku no Pāvilostas, kur tolaik vidusskolas nebija, tādēļ braucu uz šejieni. Pēc tam studēju Latvijas Universitātē. Vīram, kurš strādāja uz dzelzceļa, Alsungā iedeva dzīvokli, un likumsakarīgi es atgriezos šajā skolā. Esmu te nostrādājusi 24 gadus, bet šis man ir pēdējais. Aiziet – tas ir vairākus gadus apdomāts lēmums. Bez darba skolā jau iesāktas citas lietas, un tās turpināšu. Man mammai nākamgad paliks 90 gadi, viņa dzīvo Pāvilostā, un man arī viņai jāpiepalīdz.

Skolā vairs neatgriezšos, jo darbs kļuvis ļoti grūts: nemiņīgās reformas, absurds izglītības sistēmā mani nogurdinājis. Es negribu iesaistīties kompetenču izglītības ieviešanā, jo uzskatu, ka tas sabojās vēl to, kas labs palicis. Pēdējā laikā arī aizvien vairāk pārņem izjūta: neko nevaru iemācīt. Nezinu, kas notiek, bet pat elementāras lietas bērniem izskaidrot grūti, jo viņiem nav intereses un uzmanības. Protams, reformas skolā vajadzīgas, bet man liekas, ka šībrīža virzība nav pareiza.

Taču nav jēgas sūkstīties. Katram jādomā par sevi, kā rīkoties. Var jau skolotājs me-

lēt sevī vainu, bet labāk darīt darbu, kurā var just atdevi un gandarījumu.”

ŽETONI – 68. REIZI

68. žetonvakarā Alsungas kultūras namā bija pulcējušies divpadsmito skolasbiedri, vecāki un pedagogi.

Skolotāja, ansambļa *Gudenieku suiti* vadītāja Lidiya Jansone dalījās atmiņās par savu 1960. gada žetonvakaru: „Mēs nebijām tik droši un pašpalāvīgi. Bijām skolas formās un baltos priekšautiņos, kā jau svētkos. Pēc tam ballē meitenes kā sniegpārslas dejoja. Netikām tā lutināti kā jūs: pēc balles pašiem zāle uzreiz jāizmazgā, klasēs nebija tik silti un skaisti. Viss bija citādāk – daudz vienkāršāk, bet tas nenozīmē, ka jutāmies mazāk laimīgi.”

Tradicionāli žetonvakarā 12. klases audzēknes sveica skolasbiedri, bet noslēgumā topošās absolventes rādīja izrādi. Šoreiz tā stāstīja par trim princesēm, kuras tikās ar Lāčplēsi, Sprīdīti un citiem pasaku tēliem, uzzināja daudz dzīves gudrību un beigās aplicināja, ka ir gatavas doties lielajā dzīvē.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

PĀRDOD

VW POLO CLASSIC, 1996, 1,8, benzīns, TA 11.2018., 650 eiro. Tālr. 29331442.

PVC LOGUS, DURVIS, PALODZES. Mērīšana, montāža, piegāde. E-pasts: imk@inbox.lv, tālr. 26441415.

Bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku nomaļā **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus. Tālr. 29249578.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties B, BE, C, CE, 95. koda (sākums 13. februārī) autovadītāju kursiem Kuldīgā, ir dienas un vakara grupas. Sākums 21. februārī. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 63322550.

PĒTERA AUTOSKOLA rīko **95. KODA** kursus. Sākums 14. februārī. Tālr. 29210837.

AUTOSKOLA Universāls 19. februārī 18.00 Skrudas kultūras namā rīko autovadītāju kursus. Tālr. 26446270.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **AP-AUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Pārviēt **GATERIS**. Tālr. 22186086.

PĒRK

SIA **Lāses AM** kautuve par labu cenu iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

SIA **Cēsu gaļas kombināts** par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS un LIELLOPUS**. Tālr. 25573447, 26185703.

VAJADZĪGI

SIA **Energoparks** (41203010464) piedāvā darbu **AUTOVADĪTĀJAM** uz kokvedējā ar piekabi. Tālr. 29242783.

Iepērkam **LIELLOPUS un JAUNLOPUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja vai ar pārskaitījumu. Piemaksa par BIO liellopiem. Tālr. 26114519.

Viss par reklāmu **Kurzemniekā!** Tālrunis 63324881.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 27806461.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS, TRAKTORUS**, lauksaimniecības tehniku. Tālr. 26104984.

SIA **Lateira** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsma visā Kurzemē. Labas cenas. Kārtojam dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Pērk **ĪPAŠUMUS** ar mežu un cirsma. Tālr. 25770062.

Ozola, oša, bērza **ZĀGBALĶUS**, alkšņa **MALKU**. Tālr. 29428876.

SVEASKOG BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM laukus un citas aizaugušas platības. **PĒRK** zarus, cirsma atlikumus, šķeldojamu materiālu. **ĀTRA SAMAKSA.** **25 622 293 (Āris)**

Esi mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora
307.lv

PIEMINOT

IRMA VASMUSE

(04.01.1937. – 08.02.2018.)

Neilgi pēc 81. dzimšanas dienas sniegoti aukstā februāra naktī apstājies pensionētās skolotājas Irmas Vasmuses sirds.

Irma Vasmuse dzimusi Kuldīgā, skolas gaitas sākusī Vārmē. 1949. gadā kopā ar ģimeni izsūtīta uz Sibīriju, kur ar izcilību absolvējusi vietējo skolu. 1957. gadā beigusi pedagoģisko skolu Omskas apgabalā. Pēc atgriešanās Latvijā strādājusi vispirms Šķēdes skolā, pēc tam Vārmes pamatskolā, neklātienē studējusi

LVU, kur ieguvusi krievu valodas un literatūras skolotājas diplomu. No 1964. gada 1. septembra līdz 2008. gada maijam Irmas Vasmuses mūžs bija cieši saistīts ar V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāziju (bijusi Kuldīgas 1. vidusskola).

Visu darbu mūžu Irma Vasmuse bija Skolotāja. Skolēnu un kolēģu cienīta un mīlēta. Prasīga vispirms pret sevi un tikai pēc tam pret citiem. Sirsnīga. Atsaucīga. Precīza. Iejūtīga. Izpalīdzīga. Korekta. Un tieši tādu bijušie skolēni atceras savu Skolotāju, kurai ir pateicīgi par krievu valodas prasmi. Vēl aizvien atceramies Skolotājas skaisto kaligrāfisko rokrakstu. Viņa ilgu gadu apkojoja skolas hroniku, rakstīja absolventu atestātus, nekad neatteica, ja kāds lūdza palīdzību. 2007. gada 1. septembrī skolas padome un skolēnu vecāki novērtēja Irmas Vasmuses devumu, pasniedzot Personības balvu par 50 pedagoģijai veltītiem gadiem. Bija skumji, kad Irma Vasmuse pārtrauca darba gaitas skolā, bet vēl skumjāk ir šobrīd, zinot, ka nekad vairs viņu nesatiksīm tepat netālu no skolas, vairs neredzēsīm viņas smaidu un nejutīsim vienmēr labvēlīgo attieksmi pret līdzcilvēkiem. Cienā noliecam galvas Irmas Vasmuses piemiņai.

Izvadīsim Skolotāju 15. februārī 14:00 no Meža kapu kapličas.
V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas kolektīvs

LĪDZJŪTĪBAS

*Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles.*

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību IRMAS VASMUSES piederīgajiem, viņu mūžībā pavadot.

Kuldīgas novada krievu valodas skolotāji

*No tevis tik daudz bija ko gūt,
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd.*

/K.Apškrūma./

Pēdējie atvadu vārdi mūsu mīļajai audzinātājai IRMAI VASMUSEI, pa mūžības ceļu aiziet.

Pirmā audzināmā klase

*Ar mūžiem tāpat kā ar svecēm –
Deg, kamēr nenopūš vējš.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību Imantam Vasmusam, māsu mūžībā pavadot.

Gaismas ielas 9. mājas 3. sekcijas kaimiņi

Mēs klusējot paliekam...

*Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.*

/N.Dzirkale./

Jūtam līdzī Imantam Vasmusam, māsu smilšu kalniņā pavadot.

Skaidrīte, Jānis

*Gan sāpju dienas, gan saules rīti,
It viss tiek klusi zemē tīts.*

/E.Vēveris./

Visdziļākā līdzjūtība Zentai, Imantam, Inārai un pārējiem tuviniekiem, IRMU VASMUSI mūžībā pavadot.

Ruta, Ināra, Ārija, Aija, Viga

*Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzī ies.*

/Ā.Elksne./

Skumstam līdzī Rutai Radumai, kā arī pārējiem tuviniekiem, no māsas AINAS atvadoties.

Aija, Ārija, Ināra, Viga

KO RAKSTĪJA SENĀK

No muižnieku varas laikiem

Pagātnē tikai muižnieki drīkstējuši braukt ar diviem un vairāk zirgiem, bet zemniekam bijis ļauts braukt tikai ar vienu.

Muižniekam izbraucot, tam pa priekšu jājis taurētājs, un tad zemniekiem vajadzējis lasīties pie malas un palaist ar noņemtu cepurīti muižnieka pajūgu garām. Bet nu atradies pārgalvis, kāds turīgs Kurzemes zemnieku mājas saimnieks, un sācis arī braukt divjūgā. Par to viņu muižnieki apsūdzējuši gubernatoram, un gubernators, piedraudot par nepaklausību ar bargu sodu, piedinājis zemniekam pildīt visus noteikumus.

Pienākusi diena, kad muižnieki pulcējušies uz savu Landtāgu, un pa visiem ceļiem atskanējušas taures. Pārgalvīgais zemnieks licis savam tikko pieņemtam

kalpam sajūgt trīs zirgus un šodien būt viņam par kučieru. Kuru muižnieka pajūgu ceļā panākot, katram lai šaujot garām. Tā zemnieks apbraucis vairākus muižniekus un nobraucis garām arī muižnieku sapulces vietai, ka visi acis vien iepļētuši.

Bet par to nu pārgalvis nodots tiesai. Uz tiesas dienu muižnieki sapulcējušies tādā pašā skaitā kā uz savu Landtāgu. Piebraucis arī saimnieks trijūgā ar kučieru. Visi interesējušies zināt, kādu sodu pārgalvis saņems. Kad tiesnesis jautājis: „Vaj atzīsti sevi par vainīgu, ka esi braucis ar vairākiem zirgiem, nekā tev atļauts, un ka neesi pildījis gubernatora pavēli?” Zemnieks atbildējis: „Nē, sevi par vainīgu neatzīstu.” Tad tiesnesis uzbudinājies, jo šodien viņš savām acīm redzējis

zemnieku ar trijūgu pie tiesas nama piebraucam. Uz to zemnieks aizrādījis, ka braucējs bijis viņa kučiers, un tam esot tiesības braukt pat ar divpadsmit un vairāk zirgiem. Tad pasaukts kučiers: „Kas tu tāds esi, ka iedrošinājies braukt trim zirgiem?” „Esmu izputējis poļu grāfs Zapoļskis. Iestājos zemnieka dienestā, bet savas muižnieka tiesības neesmu zaudējis un pa vecam paradumam mīlu braukt ar vairākiem zirgiem, un turpmāk arī braukšu, ja zemnieks man to atļaus.” „Uzrādi pasi!” uzkliezdzis tiesnesis. Pēc tam pasē lasījis: „Kazimirs Staņislava dēls grāfs Zapoļskis.” Tiesas zālē valdījis kapa klusums, jo visi muižnieki jutušies kā ar aukstu ūdeni aplieti. Nebēdīgais zemnieks palicis nesodīts.

Kuldīgas Vēstnesis 1928. gadā

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv

LATVIJAS FINIERIS

AKCIJU SABIEDRĪBA

IEPĒRK BĒRZA FINIERKLUČUS

ar diametru tievgalī zem mizas no **18 cm.**

Koklūkumā *Skruna*, Kuldīgas ielā 10. **Cena 85 EUR/m³.**

Kurzemē mežā, pie ceļa, cena pēc vienošanās.

Čenas ir informatīvas, www.finieris.lv, tālr. **29265634.**

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums par ļoti labu samaksu nopirks MEŽA ĪPAŠUMU vai arī augošu kokus jūsu īpašumā.

Cena līdz pat 10 000 EUR/ha. Sertificēts taksators izgatavos meža inventarizācijas lietu, cirsma skices, veiks koku uzmērīšanu, ja nepieciešams, atjaunos robežstīgas un kupicas.

Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi.

■ Ja vēlaties pārdot īpašumu vai augošu kokus – tālr. 28368838, 26129919.

■ Ja vēlaties izgatavot taksāciju, skices vai atjaunot robežstīgas – tālr. 29175345, e-pasts: info@lmu.lv.

VĀRDA DIENAS

No 12. līdz 18. februārim
12. Karlīna (776), Lina (611)
13. Malda (370), Melita (387)
14. Valentīns (2362)
15. Alvijs (200), Olafs (443), Aloizis (184), Olavs (18)
16. Jūlija (236), Džuljeta (113)
17. Donats (207), Konstance (43)
18. Kora (12), Kintija (366)
Populārākie: Karlīna un Valentīns.

„Gribēja, lai esmu īpašāka”

KARLĪNA PILENIECE, Latvijas Lauksaimniecības universitātes 3. kursā studē par ciltislietu zootehniķi

Vārdu man devis tētis, un mammai par to īsti neesot bijusi teikšana, jo, atnākot no slimnīcas, tas jau izdomāts. Īpaša pamatojuma, kāpēc tieši tāds, tētīm nav. Gribējis retāku – tādu, kāda daudziem nav. Viņam gribējās, lai esmu īpaša. Zinu vēl tikai vienu Karlīnu, kas ir arī viena no manām labākajām draudzenēm. Esam dzimušas ar desmit dienu starpību. Mūsu vecāki bija pazīstami, bet mammas atradās slimnīcā, ilgāku laiku nebija tikušas un nezināja, kādu vārdu savai meitai liks otra. Kad pēc pāris nedēļām abas satikās, tad uzzināja, ka meitas sauc Karlīna.

Es bieži tieku saukta arī dažādos citos vārdos, jo manējo pareizi nesadzird vai arī nemāk izrunāt. Sauc par Karolainu, Karlīni, Karīnu vai Katrīnu. Man vārds ļoti patīk, priecājos, ka pēdējos gados tas kļuvis populārāks, jo diezgan bieži dzirdu, ka tāds tiek dots mazām meitenēm.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 12. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 9 st. 18 min.
Saulē lec 7.59, riet 17.17.

Naktī -4°...0°

Z
R A
D
5-6 m/s

Dienā 0°...+1°

Z
R A
D
5-6 m/s

RĪT, 13. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 9 st. 23 min.
Saulē lec 7.57, riet 17.20.

Naktī 0°

Z
R A
D
5-6 m/s

Dienā 0°...+2°

Z
R A
D
4-6 m/s

KONKURSS

Tēlotājmākslas spēle

147. kārtā

Argentīniešu gleznotājs, grafiķis un ilustrētājs (1905–1981). Viņa tēvs bija no Itālijas ieceltojis drēbnieks, māte – itāļu ieceltojumu meita, kas dzimusi Argentīnā. Mākslinieka darbu iezīme ir spēcīgais sociālais saturs, daudzu gleznu tematika saistīta ar sabiedrību, kurā viņš dzīvoja, īpaši zemākie, aizmirstākie slāņi.

Atbildes gaidām līdz 14. februāra 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

146. kārtas atbilde: Jans Torops (Johanness Teodors Torops), Trīs līgavas (1893).

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Indra Ābelīte, Mārcis Arājs, Kārlis Zvagulis.

GARĪGĀ VESELĪBA

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Tikai emocijas vai depresijas pazīmes?

Man pēdējā laikā par visu jāraud. Kāds pasaka ko aizskarošu vai nievājošu, man nav dušas atcirst preti, aizlūst balss, un kļūst sevis ļoti žēl. Kā no tā tikt vaļā vai ar to tikt galā? Pati nezinu, kāpēc pēdējos mēnešos tāds noskaņojums, – viss it kā ir tāpat kā līdz šim. Vai tas pāries? Vai tā var būt depresijas pazīme?

Parasti tas, ka cilvēks raud, norāda, ka emocijas ir sakāpinātas. Ja kāds pasaka ko aizskarošu, varētu rasties virkne emociju: aizvainojums, dusmas, bezspēcība, kauns, trauksme. Tas ir ļoti saprotami, ka rodas vēlēšanās aizstāvēties. Jums pat ir doma „tāpat atcirst preti”? Saprotams arī tas, ka tādos brīžos kļūst sevis žēl, varbūt pat kļūst skumji. Emocijas, īpaši negatīvas, noskaņojumu noteikti ietekmē. Ja tas jau ilgāku laiku ir nepatīkams un nomākts, tāds, kas rada vēlēšanās raudāt, noteikti jāpadomā, kādēļ tā.

Reizēm pirmajā brīdī šķiet, ka nekas nav mainījies: tie paši no-

tikumi, nav noticis nekas ārkārtējs. Tas var nozīmēt to, ka iekšējā izjūtā, psiholoģiski kaut kas tomēr ir mainījies: varbūt sakrājis un plūst pāri malām, varbūt aizlūzis vai salūzis. Ja šādas izjūtas ir ilgstoši (vairāk nekā divas nedēļas), tas var norādīt arī uz depresijas veidošanās. Es ieteiktu konsultēties pie ārsta, vislabāk pie psihoterapeita vai psihiatra, lai saprastu, vai vajadzīga ārstēšana. Ja tas ir sarežģīti, var aprunāties ar ģimenes ārstu. Parasti arī viņi spēj atpazīt depresiju, un tā jāārstē.

Depresijas pazīmes ir ilgstoši slikts garastāvoklis, izjūta, ka viss vienaldzīgs, ka nekas neiepri-

cina. Ir pastāvīgs nogurums – gan fizisks, gan emocionāls, arī motivācijas trūkums, apātija. Grūti koncentrēties, darbs vai mācības nav produktīvas. Ir negatīvas domas par sevi, citiem, par dzīvi vispār, sevis vainošana, šausmīšana. Slikts nakts miegs. Mainīta apetīte: pārmērīga ēšana vai – tieši otrādi – ēdiens liekas bezgaršīgs, ēst negribas. Visbīstamākais depresijas simptoms ir izjūta, ka dzīvei nav jēgas, ka negribas dzīvot, ir pat pašnāvības domas. Šādu simptomu kopums (dažādas kombinācijas) noteikti ir signāls, ka jādomā par ārstu.

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

/13. – 19. februāris/

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Aunīem zvaigznes palīdzīgu roku sniedz jautājumus, kas saistīti ar tālāku ceļu, svešvalodām, imigrāciju, sadarbību ar ārzemniekiem un reliģiju, tādēļ šajās jomās vērts ieguldīt enerģiju.

Vēršiem labs laiks darījumiem ar nekustamo īpašumu, attiecību stiprināšanai ģimenē un biznesa attīstīšanai. Ja situācija neapmierina, jāievieš pārmaiņas.

Dvīņiem dokumentu kārtošana, līgumu parakstīšana, darījumu tikšanās un lietišķa sarakste. Tas prasīs spēju koncentrēties, tādēļ jāievēro organismam draudzīgs dienas režīms.

Vēžiem labas izredzes papildināt naudas maciņu gan citu dāsnuma dēļ, gan par paša veikumu. Par sevi liks manīt draugi. Vilinoši izklaides piedāvājumi ļaus izrauties no rutīnas.

Lauvām, lai arī atpūta ir pelnīta, atslābt nebūs iespējas. Darbā pienākums dzīs pienākumu, un arī mīlie cilvēki mājās bez uzmanības palikt nebūs ar mieru.

Jaunavām svarīgi meklēt un saprast likumsakarības un iemeslus, kas virza procesus. Patiks iedziļināties niansēs, spriest par

garīgiem jautājumiem.

Svari dibinās jaunas draudzības saites ar cilvēkiem, kuri veicinās sociālā stāvokļa uzlabošanu, Svaru popularitāti un nozīmīgumu sabiedrībā. Būs iespēja piedalīties lielākās radu svinībās vai sabiedriskā pasākumā.

Skorpionī kāda notikuma veidā saņems atbildi uz jautājumu, kas saistībā ar darbu tika uzdots pērn. Radīsies laba izdevība nopelnīt vairāk naudas vai tikt labākos darba apstākļos.

Strēlniekiem darbā neiztikt bez radošas pieejas, situācijas būs jārisina citādāk nekā iepriekš. Vaļasprieks var kļūt par ienesīgu peļņas avotu, ja tiks atrasts veids, kā tas ir noderīgs citiem.

Mežāžiem jāizvērtē, vai par ieguldīto darbu tiek saņemts pienācīgs atalgojums, un jāplāno, kā nodrošināt apmierinošu materiālo situāciju. Zvaigznes atbalstīs.

Ūdensvīriem Visums liks izrādīties no komforta un pašprietiekamības un izdarīt izvēles, kas nodarbinājušas iepriekšējo pusgadu. Jālec nezināmajā!

Zivīm mīlas lietās vajadzētu uzticēties pašu intūcijai, kas šobrīd jo īpaši spēcīga. Darbā, lai notiktu virzīšanās pa karjeras kāpnēm, jāļaujas pārmaiņām.

Čika laiks: 14.11 10.48 – 21.42, 17.11 8.30 – 10.32, 19.11 13.52 – 22.27.